

UCHWAŁA NR XXV/178/2026
RADY POWIATU JAROSŁAWSKIEGO

z dnia 26 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania za 2025 r. z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu z zestawieniem potrzeb w zakresie pomocy społecznej oraz sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i 3a, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684), art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) oraz art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.)

Rada Powiatu Jarosławskiego uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie za 2025 r. z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu z zestawieniem potrzeb w zakresie pomocy społecznej oraz sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Jarosławskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Powiatu Jarosławskiego

Grażyna Strzelec

Zgodnie z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) oraz art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn.zm.)

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W JAROSŁAWIU
przedkłada Radzie Powiatu Jarosławskiego

Sprawozdanie za 2025r.
z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu
z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej
oraz
sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu (PCPR) jest jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego, powstałą na podstawie Uchwały Nr VI/18/99 Rady Powiatu Jarosławskiego z dnia 31 marca 1999 r .

PCPR wykonuje uchwały Rady i Zarządu Powiatu Jarosławskiego, a także realizuje zadania własne powiatu, zadania zlecone przez administrację rządową oraz inne określone w ustawach:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1301),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1846),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673).

Ponadto PCPR realizuje i monitoruje zadania zapisane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jarosławskim na lata 2023-2030, Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 w Powiecie Jarosławskim oraz Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Jarosławskim na lata 2024-2030.

I. ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

1. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ w 2025r.

1.1. Miejsca w DPS

Powiat Jarosławski prowadzi cztery domy pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej w Jarosławiu,
- Dom Pomocy Społecznej w Sośnicy,
- Dom Pomocy Społecznej w Moszczanach,
- Dom Pomocy Społecznej w Wysocku.

Tabela 1. Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Jarosławskiego z uwzględnieniem ich typu, liczby miejsc oraz liczby wolnych miejsc na dzień 31.12.2025r.

Lp	Nazwa domu pomocy społecznej	Typ domu pomocy społecznej	Liczba miejsc	Stan mieszkańców na dzień 31.12.2025r.	Liczba wolnych miejsc na dzień 31.12.2025r	Liczba osób na tzw. "starych zasadach"	Procent osób na tzw. "starych zasadach"
1.	Dom Pomocy Społecznej w Jarosławiu,	dla osób przewlekle psychicznie chorych	95	94	1	30	31,91%
		Opieka krótkoterminowa	5	0	5	0	0,00%
2.	Dom Pomocy Społecznej w Sośnicy,	dla osób przewlekle psychicznie chorych	106	105	1	16	15,24%
3.	Dom Pomocy Społecznej w Moszczanach	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	126	117	9	53	45,30%
		Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	6	3	3	0	0,00 %
4.	Dom Pomocy Społecznej w Wysocku	dla osób przewlekle somatycznie chorych	50	50	0	11	13,75%
		dla osób w podeszłym wieku	30	30			
razem			418	399	19	110	27,57%

źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań "Informacja dot. liczby mieszkańców DPS, kosztów utrzymania i odpłatności ponoszonej przez mieszkańców jednostek" od stycznia do grudnia 2025r.

W/w DPS-y posiadają łącznie 418 miejsc statutowych, z czego na dzień 31.12.2025r. wykorzystanych było 399.

Finansowanie pobytu w domach pomocy społecznej odbywa się na następujących zasadach:

- na tzw. „starych zasadach” tj. na podstawie decyzji wydanych przed 12 marca 2004r. i dotowanych przez Urząd Wojewódzki czyli budżet państwa. Takich osób na dzień 31.12.2025 r. przebywało 110 i każdego roku liczba ta się zmniejsza.
- na tzw. „nowych zasadach” tj. dotowanych przez samorządy gminne właściwe ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania osoby lub jej rodziny. Takich osób na ostatni dzień ubiegłego roku przebywało 289.

1.2. Koszt utrzymania w DPS

Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej w 2025r. przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca domów pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie Powiatu Jarosławskiego w 2025r.

Lp	Nazwa domu pomocy społecznej	Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w styczniu 2025r. ¹	Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca od lutego do grudnia 2025r. ²
1.	Dom Pomocy Społecznej w Jarosławiu	5 896,16 zł	6 034,75 zł
2.	Dom Pomocy Społecznej w Sośnicy	6 368,19 zł	6 401,18 zł
3.	Dom Pomocy Społecznej w Moszczanach	6 125,81 zł	6 659,01 zł
4.	Dom Pomocy Społecznej w Wysocku	5 798,56 zł	6 219,72 zł

źródło: opracowanie własne na podstawie Zarządzenia nr 3/2024 Starosty Jarosławskiego z dnia 18 stycznia 2024r. i Zarządzenia nr 4/2025 Starosty Jarosławskiego z dnia 22 stycznia 2025r.

Koszt utrzymania w poszczególnych DPS-ach obliczany jest corocznie w oparciu o wysokość wydatków roku poprzedniego i ustalany Zarządzeniem Starosty Jarosławskiego.

1.3. Ruch mieszkańców DPS

W ciągu roku sprawozdawczego następowały zmiany w ilości mieszkańców domów pomocy społecznej, wynikające z przyjęcia nowych mieszkańców jak również opuszczenia DPS przez dotychczasowych mieszkańców, spowodowane m.in. przeniesieniem do innych placówek, czy też zgonami.

Tabela 3. Ruch mieszkańców domów pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie Powiatu Jarosławskiego w 2025r.

	DPS w Jarosławiu	DPS w Sośnicy	DPS w Wysocku	DPS w Moszczanach	razem
Przyjęcia mieszkańców do domów pomocy społecznej					
Liczba osób przyjętych do domów pomocy społecznej na tzw. „nowych zasadach”	7	6	21	15	49
Liczba osób przyjętych do domów pomocy społecznej na tzw. „starych zasadach”	0	0	0	0	0
Odejścia mieszkańców z domów pomocy społecznej					
Liczba zmarłych mieszkańców	6	5	16	4	31
Liczba przeniesień do innych placówek	0	0	1	2	3

źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie za I-XII 2025 MRPiPS-05

Jak przedstawia powyższe zestawienie, do domów pomocy społecznej w 2025r. przyjętych zostało 49 osób. W ciągu roku odeszło 34 osoby (stan na 31.12.2025r.).

- 1 Zarządzenie nr 3/2024 Starosty Jarosławskiego z dnia 18 stycznia 2024r. w sprawie ustalenia miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej Powiatu Jarosławskiego oraz średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w Domu pod Lipami Placówka Opiekuńczo -Wychowawczej w Radymnie oraz Lipowym Zakątku Placówka Opiekuńczo -Wychowawczej w Radymnie w 2024r. (Dz. U. Woj. Podk. z 2024r. poz. 506)
- 2 Zarządzenie nr 4/2025 Starosty Jarosławskiego z dnia 20 stycznia 2026r. w sprawie ustalenia miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej Powiatu Jarosławskiego oraz średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na

1.4. Charakterystyka domów pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie Powiatu Jarosławskiego

1.4.1. Dochody DPS

Plany dochodów w Domach Pomocy Społecznej w 2025r. zostały zrealizowane w 99,89%, co w rozbiciu na poszczególne DPS-y przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Plany dochodów i wykonanie dochodów Domów Pomocy Społecznej Powiatu Jarosławskiego w 2025r.

Według budżetu	DPS w Jarosławiu	DPS w Sońnicy	DPS w Moszczanach	DPS w Wysocku
Plan dochodów [zł]	5 143 715,00	7 199 640,00	6 215 487,00	5 102 673,00
Wykonanie planu dochodów [zł]	5 170 193,41	7 199 528,66	6 216 363,92	5 102 766,61
Procentowo [%]	100,51%	99,99%	100,02%	100,01%

źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z DPS.

Tabela 5. Źródła dochodów Domów Pomocy Społecznej Powiatu Jarosławskiego w 2025r.

Wpływy[zł]	DPS w Jarosławiu	DPS w Sońnicy	DPS w Moszczanach	DPS w Wysocku
z odpłatności za pobyt w DPS: z rent, emerytur, zasiłków stałych, rent socjalnych, z mieszkańców, odpłatności MOPS i GOPS, odpłatności rodziny	5 155 468,01	7 146 850,28	6 189 913,54	5 064 346,29
z usług pielęgniarstwa w ramach umowy z COM	5 848,11	6 016,44	7 319,64	4 675,23
z odsetek bankowych	6 642,29	12 206,04	7 622,21	4 368,71
z różnych dochodów min. ze sprzedaży składników majątkowych, z rozliczeń z lat ubiegłych, z odszkodowań, z najmu i dzierżawy	2 235,00	34 455,90	11 508,53	29 376,38
razem	5 170 193,41	7 199 528,66	6 216 363,92	5 102 766,61

źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z DPS.

1.4.2. Wydatki DPS

Wydatki Domów Pomocy Społecznej Powiatu Jarosławskiego w 2025r. przedstawiały się następująco:

Tabela 6. Plany wydatków i wykonanie wydatków domów pomocy społecznej w 2025r.

Według budżetu	DPS w Jarosławiu	DPS w Sońnicy	DPS w Moszczanach	DPS w Wysocku
Plan wydatków [zł]	7 874 496,00	9 236 763,65	11 208 102,52	6 944 891,17
Wykonanie planu wydatków [zł]	7 870 020,93	9 104 869,66	11 186 394,92	6 791 698,65

Procentowo [%]	99,94%	98,57%	99,81%	97,79%
-----------------------	--------	--------	--------	--------

źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z DPS.

Wydatki w DPS zostały wykorzystane na realizację statutowych zadań domów pomocy społecznej zgodnie z założonym planem.

W 2025r. Domy Pomocy Społecznej pozyskały dodatkowe środki finansowe:

Tabela 7. Dodatkowe środki finansowe domów pomocy społecznej w 2025r.

rodzaj	DPS w Jarosławiu	DPS w Sońnicy	DPS w Moszczanach	DPS w Wysocku	razem
dotacja Wojewody na wypłatę dodatków dla pracowników domów pomocy społecznej w 2025r.	692 152,65	984 459,91	1 012 055,82	704 162,61	3 392 830,99
Środki Powiatu	237 139,00	0	820 000,00	347 000,00	1 404 139,00

źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z DPS.

1.5. Opieka krótkoterminowa w DPS Jarosław

Powiat Jarosławski uruchomił realizację świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego dla osób pełnoletnich, wymagających wsparcia z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niebędących mieszkańcami domu. Krótkoterminowe całodobowe pobyty mogą służyć również okresowej opiece nad osobą z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy członkowie rodzin lub opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Na świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w DPS w Jarosławiu przeznaczono 5 miejsc.

Usługi wsparcia krótkoterminowego są przyznawane osobie, która ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymaga doraźnej pomocy w formie pobytu całodobowego, ze względu na czasowe ograniczenie możliwości zapewnienia właściwego wsparcia w miejscu zamieszkania przez osoby na co dzień sprawujące opiekę nad nią.

Rodzaj i zakres usług wsparcia krótkoterminowego uzależniony jest od sytuacji osoby wymagającej wsparcia oraz jej indywidualnych potrzeb. Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie pobytu całodobowego są adekwatne do zakresu usług realizowanych przez dom pomocy społecznej na rzecz mieszkańców. Mogą być przyznane na czas określony, nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia pobytu w szczególnie uzasadnionych przypadkach, o nie więcej niż kolejne 30 dni w roku kalendarzowym.

Usługi wsparcia krótkoterminowego całodobowego świadczone przez Dom Pomocy Społecznej w Jarosławiu obejmują:

- 1) W zakresie potrzeb bytowych:
 - a) zapewnienie miejsca zamieszkania,
 - b) zapewnienie wyżywienia,
 - c) utrzymanie czystości.
- 2) W zakresie świadczenia usług opiekuńczych:
 - a) pomoc w podstawowych czynnościach życiowych,
 - b) pielęgnację.
- 3) W zakresie usług wspomagających:

- a) udział w terapii zajęciowej, sprawności i aktywizowanie mieszkańców,
- b) umożliwienie zaspokajania potrzeb religijnych i kulturalnych.

Decyzją Wojewody Podkarpackiego znak: S-I.9423.2.8.2024.AKO z dnia 11.07.2024r. zmieniającą decyzję Wojewody Podkarpackiego z dnia 30.12.2011r. sygn.: SI.9423.18.2011.AT uzyskano zezwolenie na 5 miejsc z przeznaczeniem na usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w Domu Pomocy Społecznej w Jarosławiu, w celu świadczenia przez tę placówkę, zgodnie z jej typem, pomocy osobom na poziomie obowiązującego standardu na czas nieokreślony.

Uchwałą nr 1060/2024 Zarządu Powiatu Jarosławskiego z dnia 23 kwietnia 2024r. uchwalono Regulamin Organizacyjny Domu Pomocy Społecznej w Jarosławiu uwzględniający wprowadzenie usług wsparcia krótkoterminowego.

Opłata za świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego została ustalona Uchwałą Nr XII/95/2025 Rady Powiatu Jarosławskiego z dnia 27 lutego 2025r. w sprawie określenia wysokości opłaty za świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego za dzień pobytu całodobowego w Domu Pomocy Społecznej w Jarosławiu w 2025r.

2. MIESZKANIE WSPOMAGANE

W Powiecie Jarosławskim realizowane jest zadanie pn. „Prowadzenie mieszkania wspomaganego”. Prowadzenie mieszkania wspomaganego zostało powierzone Polskiemu Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jarosławiu. Realizator zadania w 2025 r. został wyłoniony na podstawie konkursu ofert, przeprowadzonego zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Mieszkanie funkcjonowało w budynku Stowarzyszenia przy ul. Wilsona 6a w Jarosławiu. Przeznaczone było dla 7 osób z niepełnosprawnością intelektualną z terenu powiatu jarosławskiego. Głównym celem zadania było zapewnienie mieszkańcom usług bytowych oraz pomocy w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości, a także podtrzymanie lub zwiększenie niezależności życiowej. Trwałym efektem prowadzonego wsparcia było nabycie przez uczestników umiejętności radzenia sobie w życiu codziennym (np. ubierania, rozbierania się, przemieszczania, spożywania posiłków, zaspokajania własnych potrzeb) i pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym.

Mieszkańcy mieli zapewnioną całodobową opiekę asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz wsparcie pracownika socjalnego dostosowane do ich indywidualnych potrzeb.

Powiat Jarosławski w 2025r. na realizację zadania przeznaczył kwotę 325 000,00 zł, wkład własny Stowarzyszenia wyniósł 278 060,00 zł, łącznie realizacja zadania w roku sprawozdawczym wyniosła- 603 060,00 zł.

Zgodnie z zawartą umową, przekazane środki przeznaczone zostały na wynagrodzenia asystentów osób niepełnosprawnych, wydatki związane z doskonaleniem umiejętności samoobsługowych, koszty związane z bieżącym funkcjonowaniem.

Za pobyt mieszkańcy ponosili odpłatność zgodnie z Uchwałą Nr LXXI/510/2023 Rady Powiatu Jarosławskiego z dnia 29 listopada 2023 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustalenia organizacji i szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności w mieszkaniu chronionym (Dz. Urz. Woj. Podk. z 13.12.2023r. poz. 5703). W 2025r. odpłatność z w/w tyt. wniesiona do Powiatu Jarosławskiego wyniosła 155 386,83 zł.

3. CENTRUM OPIEKUŃCZO-MIESZKALNE

W ramach programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej finansowanego z Funduszu Solidarnościowego w roku 2021 w Powiecie Jarosławskim zostało utworzone Centrum Opiekuńczo - Mieszkalne. Zgodnie z programem jego funkcjonowanie planowane było na lata 2021- 2025. W związku z zasadami Programu, które przewidują realizację zadania przez okres 5 lat, licząc od dnia utworzenia Centrum opiekuńczo - mieszkalnego tj. od dnia 17.06.2021 r. niezbędnym było wyłonienie realizatora na kolejny okres: od 01.01.2026 r. do 17.06.2026 r.

Utworzono miejsca pobytu całodobowego dla 9 dorosłych osób z niepełnosprawnościami ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. W 2022r. Centrum zostało rozszerzone o 10 miejsc na pobyt dzienny. W 2025 r. funkcjonowało 9 miejsc pobytu całodobowego i 10 miejsc pobytu dziennego. Skorzystało z nich w 2025 r. 9 osób na pobyt całodobowy i 10 osób na pobyt dzienny.

Uczestnicy otrzymują wsparcie w zakresie potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych. Zapewniona jest im możliwość samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę swoich potrzeb.

Formę realizacji programu, przyjęto według założeń ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 poz. 1338) i zlecono realizację na kolejne lata organizacji pożytku publicznego. W drodze konkursu ofert, wyłoniono jako realizatora Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Jarosławiu. Centrum zlokalizowano w budynku Stowarzyszenia, przy ul. Wilsona 6B.

W 2025 r. na realizację w/w zadania z Funduszu Solidarnościowego pozyskano kwotę 943 200,00 zł. Z tego wydatkowano kwotę 900 589,92 zł. tj. na funkcjonowanie formy dziennej i całodobowej. Koszty obsługi Programu wyniosły 4 533,40 zł.

4. PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ (PIK)

W ramach zadań własnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu zapewnia mieszkańcom Powiatu udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego oraz w uzasadnionych sytuacjach schronienia do 3 miesięcy – w ramach interwencji kryzysowej, stosownie do przepisu art. 47 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2025r. poz. 1214 z późn. zm.). Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i emocjonalnej, utraconej w wyniku nagłego, traumatycznego zdarzenia. Działania te skupiają się na zapewnieniu bezpieczeństwa, odzyskaniu sprawczości i znalezieniu rozwiązań. Należy zaznaczyć, że interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny niezależnie od posiadanego dochodu.

W 2025r. radca prawny udzielił 43 porad, z czego 5 dotyczyło przemocy domowej, a pozostałe m.in.:

- sporządzanie pozwów o rozwód, separację oraz o ustalenie wysokości alimentów,
- regulowanie kontaktów z dziećmi w przypadku rozwodu lub separacji rodziców,

- prowadzenie spraw dotyczących przymusowego leczenia odwykowego,
- sporządzanie i wnoszenie apelacji od orzeczeń sądowych,
- przygotowywanie zawiadomień do organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- sporządzanie pism procesowych, w tym wniosków o ustanowienie kuratora.

Psycholog udzieliła 65 porad, z czego 8 dotyczyło przemocy domowej, pozostałe dotyczyły w szczególności:

- trudności wychowawczych związanych z okresem dorastania dzieci, w tym zachowań buntowniczych nastolatków,
- rozwiązywania konfliktów rodzinnych, w szczególności zaburzeń relacji wewnątrzrodzinnych oraz sporów międzypokoleniowych,
- udzielania wsparcia osobom przeżywającym żałobę po śmierci członka rodziny lub osoby bliskiej, w tym w sytuacjach samobójczych,
- pomocy nastolatkom doświadczającym objawów stresu, lęku oraz innych trudności natury psychicznej,
- kryzysów małżeńskich oraz zaburzenia w obszarze funkcjonowania emocjonalnego,
- obciążeń rodziny wynikających z choroby psychicznej, uzależnienia, choroby nowotworowej, niepełnosprawności lub innych schorzeń,
- wzmocnienia kompetencji wychowawczych i ról rodzicielskich, w tym pracy nad zmianą postaw i zachowań wobec dzieci oraz problemami okresu adolescencji.

Poradnictwo socjalne było realizowane na bieżąco, stosownie do pojawiających się potrzeb. W przypadkach pilnych, wymagających natychmiastowej reakcji, specjaliści PIK udzielali wsparcia bez zwłoki, również poza obowiązującymi godzinami pracy.

4.2 Udzielanie schronienia

Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej polega na nieodpłatnym udostępnianiu mieszkania w celu zapewnienia schronienia osobom lub rodzinom doświadczającym przemocy domowej bądź znajdującym się w innej trudnej sytuacji kryzysowej. Schronienie udzielane jest na okres do 3 miesięcy, w zależności od indywidualnej sytuacji, zgodnie z art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.). Umieszczenie w mieszkaniu następuje na wniosek osoby zainteresowanej, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego oraz wydaniu decyzji administracyjnej.

Lokal składa się z trzech pokoi, kuchni, dwóch toalet, łazienki, korytarza oraz pomieszczenia przeznaczonego do prowadzenia porad psychologicznych i prawnych, a także do spotkań rodziców biologicznych z dziećmi przebywającymi w rodzinach zastępczych. Zgodnie z umową całkowita powierzchnia mieszkania wynosi 102,2 m². Oznakowanie Punktu Interwencji Kryzysowej nie jest wyeksponowane, co ma na celu ochronę prywatności i zapobieganie stygmatyzacji osób korzystających z pomocy.

W 2025 r. nie zaistniała konieczność udzielenia schronienia osobom potrzebującym w mieszkaniu kryzysowym.

4.3 Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 r. poz. 1673) – środki na realizację i obsługę zadań zapewnia budżet państwa. Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową

opracowany został na podstawie wytycznych dotyczących tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

W części edukacyjnej niniejszy Program skoncentrowany jest na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy, część korekcyjna ukierunkowana jest natomiast na zdobycie umiejętności niestosowania przemocy, trening umiejętności społecznych i asertywności oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania sporów i korzystania ze wsparcia społecznego. Program realizowany był w okresie od 22.03.2025 r. do 31.05.2025 r.

W 2025r. w Programie wzięło udział 10 osób, z czego 9 osób Program ukończyło i tym samym spełniło wymagania uprawniające do otrzymania stosownego zaświadczenia o ukończeniu Programu. Spotkania w ramach Programu odbywały się 1 raz w tygodniu (soboty), w sali świetlicowej Parafii Rzymskokatolickiej pw. Trójcy Przenajświętszej w Jarosławiu. Na potrzeby w/w Programu parafia nieodpłatnie udostępniła realizatorowi: salę, 2 toalety i aneks kuchenny. Niniejszy Program prowadzony był przez specjalistę posiadającego uprawnienia do realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych z osobami stosującymi przemoc domową, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Do Programu zakwalifikowani zostali pełnoletni mężczyźni – osoby stosujące przemoc domową, a także osoby podejrzane o stosowanie przemocy wobec swoich żon, matek lub partnerek życiowych. Warunkiem udziału w Programie było zachowanie abstynencji od alkoholu i innych środków odurzających oraz brak zdiagnozowanej choroby psychicznej.

Na realizację w 2025r. w/w Programu wydatkowano kwotę 10 000,00 zł, która w całości została pokryta z dotacji celowej budżetu państwa, tj. środków przeznaczonych na realizację przez powiaty zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz postanowień Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 ustanowionego Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r. (M.P. poz. 1232 z późn.zm.).

4.4 Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową

Powiat Jarosławski jest jednym z nielicznych powiatów w Województwie Podkarpackim realizującym Program psychologiczno – terapeutyczny. Ubiegłoroczny Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową odbył się w terminie: 31.10.2025r.- 29.11.2025r. Przystąpiło do niego 9 osób i również 9 osób Program ten ukończyło, otrzymując stosowne zaświadczenia. Zajęcia w ramach Programu odbyły się w sali świetlicowej Parafii Rzymskokatolickiej pw. Trójcy Przenajświętszej w Jarosławiu. W/w miejsce spełnia wymogi określone w § 4 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową gdyż nie jest miejscem, gdzie udziela się pomocy osobom doznającym przemocy domowej. W ramach Programu odbyły się również wspólne zajęcia grupowe, zarówno dla osób stosujących przemoc domową, jak też dla osób doznających przemocy domowej (m.in. żon, partnerek). Na realizację w 2025r. Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową Powiat Jarosławski otrzymał dotację z budżetu państwa w wysokości 9 000,00 zł, która została wykorzystana w całości.

4.5. Szkolenie kadr pomocy społecznej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu zorganizowało szkolenie pt. „Razem chronimy dzieci czyli Standardy ochrony małoletnich – praktyczne zastosowania z uwzględnieniem art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej”, którego realizatorem było Centrum Profilaktyki i Reeducacji Atelier. W szkoleniu udział wzięli pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu jarosławskiego,

funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Jarosławiu, pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz pracownik referatu bezpieczeństwa Starostwa Powiatowego w Jarosławiu. Szkolenie poprowadził doświadczony trener kompetencji społecznych, pedagog resocjalizacyjny, specjalista w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, interwent kryzysowy, terapeuta. Prowadzący szkolenie wykazał się nie tylko głęboką wiedzą merytoryczną ale również umiejętnością jej przekazania w przystępnej i angażującej formie.

Podczas spotkania poruszone zostały zagadnienia dotyczące między innymi:

- stosowania przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w praktyce i związanych z tym wątpliwości,
- symptomów, które mogą świadczyć o krzywdzeniu dziecka,
- prawidłowego stosowania przepisów dotyczących zabezpieczenia dziecka w momencie podejrzenia, że jest ono krzywdzone i rola poszczególnych służb w tym zakresie.

4.6. Kampanie społeczne

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu w ramach **VIII Kampanii Przeciw Przemocy** wspólnie z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Jarosławiu, brało udział w dwóch kampaniach, pn.: „19 dni przeciw przemocy wobec dzieci i młodzieży” oraz kampanii „16 dni przeciw przemocy ze względu na płeć” od 25 listopada do 10 grudnia 2025 r.

W ramach powyższych kampanii pracownicy tut. PCPR tj. psycholog oraz specjalista pracy socjalnej dyżurowali na rzecz mieszkańców powiatu jarosławskiego.

Kampania adresowana była do szerokiej grupy odbiorców, w tym szczególnie do:

- osób doznających przemocy domowej,
- świadków przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- również osób, które potencjalnie w przyszłości mogą mieć do czynienia z przemocą domową, aby potrafiły jej zapobiegać, rozpoznać i podjąć odpowiednie działania.

Główne cele tych kampanii obejmowały:

- podniesienie świadomości społecznej na temat różnych form przemocy domowej oraz jej skutków,
- zachęcanie świadków przemocy do reagowania,
- sprzeciw wobec krzywdzenia, edukacje na temat praw dziecka oraz promowanie podmiotowego traktowania małoletnich,
- mobilizację społeczeństwa do działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i ochrony osób doświadczających przemocy,
- zapobieganie powielaniu wzorców (np. dotyczących płci), które mogą prowadzić do przemocy,
- wyeliminowanie przemocy ze względu na płeć
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku.

W dniu 8 października 2025 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu ponownie przystąpiło do **Ogólnokrajowej Kampanii Przeciwdziałania Przemocy „Dzieciństwo bez przemocy”**. Kampania została zorganizowana przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajową Koalicję na rzecz Ochrony Dzieci. Głównym partnerem kampanii była Rzeczniczka Praw Dziecka.

W dniu 19 listopada 2025r., tj. w Międzynarodowym Dniu Przeciwdziałania Przemocy wobec Dzieci miał miejsce finał kampanii „Dzieciństwo bez przemocy”. Tego dnia budynek Starostwa Powiatowego, jak i inne obiekty w całej Polsce podświetlone zostały na czerwono. Kampania miała charakter cykliczny i koncentrowała się na: uwrażliwianiu społeczeństwa na problem krzywdzenia dzieci w Polsce, wspieraniu ludzi w reagowaniu na przemoc wobec dzieci, promowaniu idei uważnego rodzicielstwa, promocji systemowych rozwiązań na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem, bo przecież bezpieczeństwo dzieci zależy od każdego z nas.

5. MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE

Zgodnie z art. 19 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) do zadań własnych realizowanych przez powiat należy przyznawanie pełnoletnim wychowankom pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, a także pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Osobom opuszczającym młodzieżowy ośrodek wychowawczy po osiągnięciu pełnoletności przysługuje pomoc w następującej wysokości :

a/ pomoc na kontynuowanie nauki – 551,10 zł miesięcznie

c/ pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana jednorazowo osobie, która przebywała w ośrodku:

- poniżej 2 lat – 2 066,00 zł

- powyżej 2 lat ale nie więcej niż 3 lata – 4 132,00 zł

- powyżej niż 3 lata – 6 198,00 zł

d/ pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, w wysokości 6 198,00 zł.

W 2025 roku pomocą objęto 2 osoby opuszczające młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Jednej osobie przyznano świadczenie na zagospodarowanie w wysokości 6 198,00 zł, natomiast drugiej osobie przyznano pomoc na kontynuowanie nauki w wysokości 551,00 zł za miesiąc styczeń.

Zasady oraz wysokość pomocy, którą objęci są wychowankowie określają: art. 88 – 90a ustawy o pomocy społecznej oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r. poz. 954 z późn.zm.).

6. EWIDENCJA OPIEKUNÓW TYMCZASOWYCH DLA MAŁOLETNIICH OBYWATELI UKRAINY.

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2024 poz. 1572) wprowadziła obowiązek prowadzenia przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie ewidencji postanowień sądu dotyczących ustanowienia opiekuna tymczasowego dla małoletnich obywateli Ukrainy przebywających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu w dalszym ciągu prowadziło ewidencję opiekunów tymczasowych oraz dzieci powierzonych ich opiece. W roku 2025 liczba wydanych postanowień ustanawiających opiekunów tymczasowych wyniosła 4. Pod opiekę opiekunów

tymczasowych sąd powierzył 4 dzieci. Ogólnie stan na 31.12.2025r. to 40 opiekunów tymczasowych, którzy sprawowali opiekę nad 59 dziećmi.

II. ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ **NA ROK 2026**

Dyrektorzy Domów Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Jarosławskiego wskazali na niżej przedstawione, główne potrzeby w 2026r. kierowanych przez nich Domów :

DPS w Wysocku

1. Remont tarasu wschodniego. Jest to pilna potrzeba z powodu odpadających gzymsów. Szacunkowy koszt remontu wynosi ok. 200 000,00 zł. Na to zadanie Dom złożył wniosek do Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
2. Wykonanie prac zgodnie z Programem rewaloryzacji i restytucji zabytkowego założenia pałacowo-parkowego w Wysocku, zawartych w harmonogramie do aktu notarialnego z dnia 20.12.2016r., nr 10741/2016. Prace te związane są m.in. z selekcyjną trzebieżą samosiewów, przeprowadzeniem prac pielęgnacyjnych oraz uzupełnieniem nasadzeń lub też odtworzeniem reprezentacyjnej formy które powinny być wykonane przez fachowców. W/w Program zawiera szereg prac, których wartości Dom nie jest w stanie oszacować.
3. Wykonanie dokumentacji projektowej montażu windy w budynku administracyjnym w celu wykorzystania wyremontowanych pomieszczeń na podjęcie dodatkowej działalności. Szacunkowy koszt wykonania dokumentacji wynosi 40 000,00 zł.
4. Wykonanie dokumentacji projektowej klimatyzacji i wentylacji w kuchni. Wynika to z potrzeby poprawy warunków pracy personelu, gdyż dotychczasowa wentylacja jest już mocno wyeksploatowana i przestarzała. Szacunkowy koszt wykonania dokumentacji wynosi 30 000,00zł.

DPS w Moszczanach

1. Budowa wewnętrznej instalacji gazowej oraz przebudowa instalacji c.o dla części użytkowanego budynku Domu.
2. Budowa przyłącza oraz zewnętrznej instalacji wodociągowej do użytkowanego budynku Domu.

DPS w Sośnicy

1. systematyczna wymiana zniszczonych mebli (szaf, stolików, łóżek),
2. bieżące remonty pomieszczeń mieszkalnych,
3. prace związane z dostępnością obiektu,
4. bieżący remont instalacji (wodnej, elektrycznej, p.poż.)

DPS w Jarosławiu

1. Remont nawierzchni.

Istniejąca nawierzchnia dróg komunikacyjnych wewnątrz oraz na terenie przyległym znajduje się w złym stanie technicznym, wynikającym z wieloletniej eksploatacji, naturalnego zużycia materiałów oraz oddziaływania czynników atmosferycznych. Widoczne są liczne nierówności, spękania, ubytki oraz deformacje, które negatywnie wpływają na bezpieczeństwo użytkowników, komfort poruszania się oraz estetykę obiektu. Obecny stan nawierzchni zwiększa ryzyko potknięć i upadków, utrudnia komunikację osobom z ograniczoną mobilnością oraz może powodować uszkodzenia pojazdów i sprzętu technicznego.

2. Częściowe docieplenie budynku „C”.

Budynek „C” jest najstarszym ze wszystkich istniejących budynków na terenie DPS w Jarosławiu. Konieczność ocieplenia budynku wynika z niewystarczającej izolacyjności

ciepłej przegród zewnętrznych, co prowadzi do znacznych strat energii ciepłej oraz podwyższonych kosztów ogrzewania. Brak odpowiedniej termoizolacji wpływa negatywnie na komfort użytkowników, powodując wychłodzenie pomieszczeń w okresie zimowym oraz nadmierne nagrzewanie się wewnątrz w okresie letnim. Dodatkowo może prowadzić do powstania mostków termicznych, zawilgocenia ścian oraz rozwoju pleśni i grzybów.

Wykonanie ocieplenia budynku pozwoli na poprawę efektywności energetycznej obiektu, obniżenia kosztów eksploatacyjnych, zwiększenie trwałości konstrukcji oraz poprawę warunków użytkowych. Inwestycja ta jest zgodna z zasadami racjonalnego gospodarowania energią oraz wpisuje się w działania proekologiczne, mające na celu ograniczenie emisji CO₂ do atmosfery.

Potrzeby dotyczące przeciwdziałania przemocy w domowej

W 2026 r. w ramach zadań wynikających z Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Jarosławskim zaplanowana jest realizacja Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową oraz Programu psychologiczno-terapeutycznego przeznaczonego zarówno dla osób stosujących przemoc domową, jak również nieradzących sobie z własnymi emocjami. Obydwa programy finansowane są ze środków budżetu państwa. Na Program korekcyjno-edukacyjny przyznana została kwota w wysokości 15 000,00 zł, natomiast na Program psychologiczno – terapeutyczny złożono zapotrzebowanie w wysokości – 12 000,00 zł

Potrzeby dotyczące świadczeń dla wychowanków opuszczających Młodzieżowe Ośrodki

Wychowawcze

W 2026 roku zaplanowano środki finansowe na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie w formie rzeczowej dla 21 pełnoletnich wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych. Na wypłatę wspomnianej pomocy zaplanowano kwotę 174 786,00 zł, która stanowi maksymalny poziom środków finansowych możliwych do wydatkowania w 2026 roku. Kwota ta może ulec zmianie, gdyż nie każda osoba po opuszczeniu MOW będzie się ubiegać o każdą z ww. form pomocy, jak również nie każdej osobie pomoc ta będzie przysługiwać.

Prowadzenie mieszkania wspomaganego

W 2026 roku planowane jest prowadzenie mieszkania wspomaganego dla 6 osób. Wysokość planowanej dotacji z budżetu Powiatu Jarosławskiego na to zadanie wynosi 357 500,00 zł.

Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne

W 2026 roku na funkcjonowanie formy dziennej i całodobowej Centrum z Funduszu Solidarnościowego planuje się kwotę **1 198 281,60 zł.**

Opieka krótkoterminowa w DPS

Dom Pomocy Społecznej w Jarosławiu realizuje usługę wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego.

Krótkookresowe wsparcie może otrzymać osoba pełnoletnia, która wymaga wsparcia z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności i nie będąca mieszkańcem DPS, a osoby wspierające ją na co dzień w domu nie mogą zapewnić jej opieki całodobowej.

Rada Powiatu Jarosławskiego Uchwała Nr XXIV/170/2026 z dnia 27.02.2026r. w sprawie określenia wysokości opłaty za świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego za dzień pobytu całodobowego w Domu Pomocy Społecznej w Jarosławiu w 2026 r. ustaliła wysokość opłaty za świadczenie usług w/w wsparcia w wysokości 206,22 zł za dzień.

III. ZADANIA DOTYCZĄCE REHABILITACJI SPOŁECZNEJ

7. DOFINANSOWANIA PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - PFRON w 2025 r.

7.1. Turnusy rehabilitacyjne

Turnus rehabilitacyjny finansowany ze środków PFRON stanowi zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. O dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego może ubiegać się osoba z niepełnosprawnością, tj. osoba posiadająca ważne orzeczenie o niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne (np. orzeczenie o grupie inwalidzkiej, niezdolności do pracy wydane przez ZUS oraz KRUS, MON i MSWiA wystawione przed 01.01.1998 r.).

Wysokość przyznawanego dofinansowania jest uzależniona od wysokości przeciętnego wynagrodzenia i zmienia się co kwartał.

Na dzień 31.12.2025 r. wynosiło:

- dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 2 632,00 zł
- dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 2 368,00 zł
- dla osób z lekkim stopniem niepełnosprawności – 2 193,00 zł
- dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami - 2 632,00 zł
- dla opiekunów - 1 754,00 zł

W roku objętym sprawozdaniem wypłacono dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych dla **111** osób na kwotę **238 306,00 zł**, w tym dla:

- dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami – 31 osób (co stanowiło wszystkie złożone wnioski) na kwotę 78 979,00 zł
- opiekunów dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami - 28 osoby na kwotę 47 557,00 zł
- dorosłych z niepełnosprawnościami - 38 osób na kwotę 88 711,00 zł
- opiekunów dorosłych osób z niepełnosprawnościami - 14 osób na kwotę 23 059,00 zł.

7.2. Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Dofinansowanie wyrobów medycznych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych następuje poprzez zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (katalog tych przedmiotów i środków określony został w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, przy czym realizowane jest ono ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, a środki PFRON mogą być wykorzystane na dofinansowanie dla tych osób niepełnosprawnych, które spełniają określone w § 5 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - kryterium dochodowe.

W roku objętym sprawozdaniem wypłacono dofinansowanie dla **720** osób na kwotę **1 466 913,00 zł**, w tym dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami - 55 osób (co stanowiło wszystkie złożone wnioski) na kwotę 185 061,00 zł.

7.3. Sprzęt rehabilitacyjny

Osoba z niepełnosprawnością może również uzyskać dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego tj. sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mających za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia, integracji społecznej potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim zgodnie z indywidualnymi potrzebami i możliwościami osoby niepełnosprawnej, spełniając - określone w § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - kryterium dochodowe.

W 2025 r. wypłacono dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego dla 7 osób na kwotę **25 696,00 zł**, oraz 1 dofinansowanie dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej na kwotę **7 774,00 zł**.

7.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Osoby z niepełnosprawnością, jeżeli umożliwi im to albo znacznie ułatwi wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się o dofinansowanie likwidacji barier ze środków PFRON następujących zadań:

- na likwidację **barier architektonicznych** – osoby, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują.
- na likwidację **barier w komunikowaniu się i technicznych** – jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Przez bariery architektoniczne można rozumieć wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnościami.

Podstawą przyznania dofinansowania likwidacji barier technicznych jest realizacja przedsięwzięcia umożliwiającego lub w znacznym stopniu ułatwiającego osobie z niepełnosprawnościami wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Przez bariery w komunikowaniu się należy rozumieć ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Tabela 8. Zestawienie złożonych wniosków i podpisanych umów w zakresie likwidacji poszczególnych barier

Rodzaje barier	Złożone wnioski	Podpisane umowy
bariery architektoniczne	62	25
bariery w komunikowaniu się	41	25
bariery techniczne	105	92
RAZEM	208	142

W ramach tego zadania dofinansowano między innymi przystosowanie łazienek, wyrównywanie poziomów podłóg, zakup i montaż windy, zakup schodolazów gąsienicowych i kroczących, zakup łóżek rehabilitacyjnych, ławeczek nawannowych, wózków toaletowo-prysznicowych, uchwytów, taboretów i krzesełek prysznicowych, uchwytów, zakup podnośników transportowo-kąpielowych, rowerów trójkołowych, tabletów ze

specjalistycznymi programami do komunikowania się, udźwiękowionych telefonów dla osób z dysfunkcją wzroku, systemów wspomagających słyszenie, cyber oka, urządzenia lektorskiego, lupy elektronicznej i nadajników wzmacniających zrozumienie mowy.

Łącznie wypłacono **135** dofinansowań na kwotę – **598 048,44 zł**, w tym na likwidację:

- barier architektonicznych - 21 na kwotę – 232 115,46 zł
- barier w komunikowaniu się - 25 na kwotę – 83 379,58 zł
- barier technicznych - 89 na kwotę – 282 553,40 zł

7.5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki

O dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- 1) prowadzą działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku;
- 2) udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób z niepełnosprawnością warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania;
- 3) udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON.

Przez organizację **kultury** należy rozumieć działalność kulturalną polegającą na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty, działań i inicjatyw kulturalnych oraz na ochronie dziedzictwa kultury.

Organizacja **sportu** jest formą aktywności człowieka, mającą na celu doskonalenie jego sił psychofizycznych, indywidualnie lub zbiorowo, według reguł umownych.

Rekreacja ruchowa jest formą aktywności fizycznej, podejmowaną dla wypoczynku i odnowy sił psychofizycznych. Zadania z zakresu rehabilitacji powinny być realizowane przez m.in. popularyzację walorów rekreacji ruchowej, organizowanie zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych.

Turystyka to zorganizowane, zbiorowe lub indywidualne wyjazdy poza miejsce stałego zamieszkania, wędrowki po obcym terenie, mające cele krajoznawcze lub będące formą czynnego wypoczynku.

Impreza turystyczna łączy co najmniej dwie usługi turystyczne tworzące jednolity program i objęte wspólną ceną, jeżeli usługi te obejmują nocleg lub trwają ponad 24 godziny albo jeżeli program przewiduje zmianę miejsca pobytu.

Wycieczka jest rodzajem imprezy turystycznej, której program obejmuje zmianę miejsca pobytu jej uczestników.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 926) rozpatrzone zostały 3 wnioski złożone do 30 listopada 2024 r.

W wyniku powyższego w 2025 r. zawarto ze stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami 3 umowy na łączną kwotę 15 660,54 zł.

Wypłacono łącznie dofinansowanie dla 45 osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów na kwotę **15 660,54 zł**.

Ponadto w roku objętym sprawozdaniem zostały złożone 2 wnioski dotyczące w/w zadania na kwotę 26 550,00 zł., które będą realizowane w roku 2026.

7.6. „Program wyrównywania różnic między regionami III”

Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnościami do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie.

Celami operacyjnymi programu są:

- przystosowanie części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych zarządzanych przez gminy, towarzystwa budownictwa społecznego, wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe zapewniające dostępność do lokali osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących te budynki;
- zwiększenie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami urzędów, placówek edukacyjnych, środowiskowych domów samopomocy;
- zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami w nowoutworzonych spółdzielniach socjalnych osób prawnych;
- zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby z niepełnosprawnościami;
- zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia dla projektów gmin i powiatów oraz organizacji pozarządowych dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób z niepełnosprawnościami;
- zwiększenie dostępności warsztatów terapii zajęciowej dla osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatów pozbawionych tych placówek oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury warsztatów terapii zajęciowej na terenie powiatów, gdzie te placówki funkcjonują;
- zwiększenie aktywności samorządów powiatowych w działaniach dotyczących aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Program realizowany jest od dnia jego zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą PFRON.

Adresatami pomocy mogą być dla :

- 1) obszaru A (zapewnienie dostępności w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych) – zarządcy;
- 2) obszaru B (likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami poruszania się i komunikowania) – gminy, powiaty lub podmioty, które prowadzą placówki edukacyjne lub środowiskowe domy samopomocy;
- 3) obszaru C (tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych) – gminy, powiaty, organizacje pozarządowe;
- 4) obszaru D (likwidacja barier transportowych):
 - placówki służące rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami prowadzone przez: organizacje pozarządowe, gminy lub powiaty;
 - jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej,
 - gminy, które dowożą osoby z niepełnosprawnościami do znajdujących się poza ich terenem placówek służących rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami;
- 5) obszaru E (dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób z niepełnosprawnościami) – gminy, powiaty oraz organizacje pozarządowe;
- 6) obszaru F (tworzenie warsztatów terapii zajęciowej) – jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje pozarządowe;
- 7) obszaru G (skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami) – powiaty.

W roku 2025 r. wpłynęły 3 wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON projektów dotyczących obszarów D i F w/w programu. Decyzją Pełnomocników Zarządu PFRON wszystkie wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone. W związku z powyższym zawarto 3 umowy dofinansowania:

- 2 dotyczące obszaru D tj. likwidacja barier transportowych (zakup mikrobusu przystosowanego do dowozu osób z niepełnosprawnościami oraz zakup autobusu przeznaczonego do dowozu osób z niepełnosprawnościami na kwotę – **520 000,00 zł**,
- 1 dotyczącą obszaru F (modernizacja i wyposażenie Środowiskowego Domu Samopomocy PSONI Koło w Jarosławiu na kwotę - **175 000,00 zł**.

Rozliczenie całości programu nastąpi do 01.06.2026 r.

W 2025 roku rozliczono **3** umowy zawarte w 2024 r. na dofinansowanie:

- obszaru D tj. (zakup mikrobusu 9-cio osobowego i 20 osobowego autobusu) likwidacja barier transportowych na kwotę - **495 500,00 zł**,
- obszaru F (remont pracowni i łazienki w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Jarosławiu) na kwotę - **61 737,97 zł**.

Łącznie w 2025 r. wypłacono ze środków PFRON kwotę - **557 237,97 zł**.

7.7. Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” – Dostępne mieszkanie

Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem.

Wysokość dofinansowania stanowi różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego, nie może być jednak większa niż równowartość iloczynu 15 m² i wartości średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, ogłaszanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego w programie „Mieszkanie na start” na dany kwartał, w którym nabywane jest mieszkanie, obowiązującej dla lokalizacji mieszkania nabywanego. Program będzie realizowany do 2026 r. Wnioski przyjmowane będą do końca 2025 r.

W 2025 r. wpłynął jeden wniosek dotyczący w/w programu. PCPR w Jarosławiu złożyło zapotrzebowanie o środki do PFRON w kwocie: **85 207,50 zł**.

7.8. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Mieszkanie dla absolwenta

Celem programu jest wzrost niezależności oraz ułatwienie aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością. Program „Mieszkanie dla absolwenta” jest realizowany poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności, a przedmiotem dofinansowania są koszty wynajęcia mieszkania, ponoszone przez 60 miesięcy. W 2025 r. została zawarta 1 umowa na kwotę 86 855,40 zł. Zgodnie z umową środki będą wypłacane do 31.12.2030r.

7.9. Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

W związku z podjętą Uchwałą nr 770/2022 Zarządu Powiatu Jarosławskiego z dnia 14.11.2022 r. na terenie Powiatu Jarosławskiego realizatorem programu „Aktywny Samorząd” jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu.

W ramach w/w programu w 2025 r. realizowane są poszczególne zadania :

7.9.1. Moduł I :

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu);
- Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu);
- Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego);
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu);

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu rąk);
- Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku);
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności)
- - do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy);
- Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności);

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym);
- Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności);
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości (adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności);

- Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne - co najmniej na III poziomie jakości (adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności);
- Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania);

Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką, pomoc adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka).

Obszar E - pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) , które korzystają z koncentratora tlenu lub respiratora w ramach świadczenia udzielanego przez ośrodek domowego leczenia tlenem lub ośrodek wentylacji domowej, tj. pod opieką zespołu długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie lub pod opieką poradni/ośrodka/zespołu domowego leczenia tlenem;

7.9.2. Moduł II

W powyższym module realizowana jest pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w:

- w szkole policealnej,
- w kolegium,
- w szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym / dziennym lub niestacjonarnym / wieczorowym / zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu), a także osób, które przewód doktorski otworzyły poza studiami doktoranckimi

W 2025 r. w Module I złożono 145 wniosków oraz 70 w Module II.

Na dzień 31.12.2025 r. r. wykorzystane zostały środki :

- **Moduł I - 434 980,91 zł**

- **Moduł II - 182 905,50 zł**

Rozliczenie programu „Aktywny Samorząd” za rok 2025, następuje w kwietniu 2026 r., w związku z czym program jest aktualnie realizowany, a środki finansowe ciągle wypłacane.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu prowadzi pełną obsługę wniosków z zakresu rehabilitacji społecznej i programów PFRON w Systemie Obsługi Wsparcia (SOW).

7.10. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) działa przy Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Jarosławiu. Mieści się przy ul. 3-go Maja 39 w Jarosławiu. Stanowi wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę, stwarzającą osobom z niepełnosprawnościami niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej, w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Rehabilitacja w WTZ odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej;
 - psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.
- Uczestnikami Warsztatu są osoby powyżej 18 roku życia, posiadające aktualne orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym ze wskazaniem do terapii zajęciowej, ze schorzeniem wiodącym, jakim jest niepełnosprawność intelektualna, a także współtowarzyszącymi zaburzeniami tj. chorobami psychicznymi, zaburzeniami mowy, chorobami narządu wzroku, kardiologicznymi, niepełnosprawnością narządu ruchu, epilepsją, chorobami neurologicznymi i innymi.

W 2025 r. działania prowadzone były w różnych formach, w zależności od poziomu umiejętności zawodowych uczestnika i potencjalnych umiejętności jego rozwoju zawodowego. Uczestnikami Warsztatu w 2025 r. było 50 osób pochodzących z terenu powiatu: jarosławskiego, przeworskiego, przemyskiego, leżajskiego i miasta Przemyśl.

Powiat Przeworski, Powiat Leżajski i Powiat Przemyski oraz miasto Przemyśl pokrywali koszty uczestnictwa swoich mieszkańców, w kwocie nieobjętej dofinansowaniem środków PFRON, na mocy zawartych porozumień, w łącznej wysokości: 39 063,84 zł.

Powiat Jarosławski na mocy zawartego porozumienia z Powiatem Lubaczowskim pokrywał koszty uczestnictwa swojego mieszkańca w WTZ w Oleszycach, w kwocie nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON tj.: 3 728,53 zł.

Tabela 9. Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej w 2025r.

Dofinansowanie ze środków PFRON	Dofinansowanie ze środków powiatu	Ogólna kwota przeznaczona na dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej
1 759 800,00 zł	195 533,50 zł	1 955 333,50 zł

W 2025 r. roku 13 uczestników opuściło Warsztat, w tym:

- 10 osób z powodu podjęcia pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej SONI Koło w Jarosławiu
- 1 osoba ze względu na przejście do innej formy wsparcia tj. Środowiskowego Domu Samopomocy SONI Koło w Jarosławiu
- 1 osoba ze względu na przejście do innej formy wsparcia tj. Dziennego Domu Pomocy SONI Koło w Jarosławiu
- 1 osoba ze względu na sprawy osobiste i zdrowotne uniemożliwiające dalsze uczestnictwo w WTZ.

7.10.1. Program „Zajęcia klubowe WTZ”

Od sześciu lat w WTZ realizowany jest ze środków PFRON program "Zajęcia klubowe w WTZ". W 2025 r. pozyskano na ten cel kwotę **285 360,00 zł**, z czego 278 400,00 zł

na realizację zajęć w ramach programu i 6 960,00 zł na jego obsługę. Zajęcia klubowe przeznaczone są dla absolwentów WTZ. W 2025 r. brało w nich udział 40 osób.

Celem programu jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez Warsztaty Terapii Zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji.

Z niniejszych środków zrealizowano m.in. :

- zajęcia sekcji fotograficznej;
- zajęcia sekcji ogrodniczo-florystycznej;
- zajęcia sekcji sportowo - tanecznej;
- szkolenia;
- wspólne wyjazdy, spotkania, imprezy dla wszystkich członków klubu.

IV. ZADANIA Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

8. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

8.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze:

Na terenie Powiatu Jarosławskiego funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego pod nazwą: Dom pod Lipami Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Radymnie z regulaminową liczbą miejsc 14, przy ul. Mickiewicza 30/1 oraz Lipowy Zakątek Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Radymnie, mieszcząca się na parterze tego samego budynku, przy ul. Mickiewicza 30/2 z regulaminową liczbą miejsc 14. Obie w/w Placówki posiadają wspólne centrum administracyjno – finansowe, które prowadzi Dom pod Lipami Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Radymnie i świadczą pomoc dzieciom w nich umieszczonych, na poziomie obowiązujących standardów.

W grudniu 2025r. w Domu pod Lipami Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Radymnie przebywało 15 wychowanków, z czego 13 wychowanków pochodziło z terenu naszego powiatu, natomiast 2 (rodzeństwo) z Powiatu Łańcuckiego.

W Lipowym Zakątku Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Radymnie na koniec grudnia 2025r. za zgodą wojewody przebywało 18 wychowanków, z czego 16 wychowanków pochodziło z terenu naszego powiatu, natomiast 2 małoletnich z terenu Powiatu Łańcuckiego.

Tabela. 10. Koszt utrzymania w Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych na terenie Powiatu Jarosławskiego.

	Koszt w styczniu 2025 r.	Koszt od lutego do grudnia 2025 r.
Dom pod Lipami Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza w Radymnie	7 723,86 zł	8 967,31 zł
Lipowy Zakątek Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza w Radymnie	7 723,86 zł	8 967,31 zł

Łączny koszt prowadzenia i utrzymania placówek opiekuńczo - wychowawczych w 2025r. wyniósł – **4 332 982,08 zł**, w tym :

- Dom pod Lipami Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Radymnie – 3 140 994,76 zł

- Lipowy Zakątek Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Radymnie – 1 191 987,32 zł
W Domu pod Lipami i Lipowym Zakątku Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Radymnie w ciągu całego 2025r. z terenu innego powiatu przebywało łącznie 4 dzieci (rodzeństwo). Otrzymano z tego tytułu dotację w łącznej kwocie **425 457,08 zł** (co stanowiło dochód powiatu).

W 2025r. w Lipowym Zakątku w Radymnie umieszczono 5 dzieci z terenu naszego powiatu, natomiast w Domu pod Lipami umieszczono 2 małoletnich, pochodzących również z naszego powiatu.

Na terenie innych powiatów w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 3 wychowanków (Powiat Lubaczowski) - stan na 31.12.2025r. Wydatek naszego powiatu z tego tytułu wyniósł: 66 421,18 zł.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gminy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponoszą wydatki w wysokości 10%, 30%, 50% na opiekę i wychowanie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela. 11. Poniższe zestawienie obrazuje wysokość wpłat dokonanych w 2025 r. przez gminy z tytułu partycypowania w kosztach utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu a umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Lp.	Miasto/Gmina	Kwota (w zł)
	Gmina Jarosław	185 879,67
	Miasto Jarosław	453 976,85
	Gmina Laszki	17 558,98
	Gmina Pruchnik	94 753,04
	Gmina Wiązownica	223 117,44
	Gmina Chłopice	106 364,38
	Gmina Roźwienica	232 066,55
Razem		1 313 716,91

Dochód dla Powiatu z odpłatności w/w gmin w 2025r. wyniósł: 1 313 716,91zł

8.2 Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna

Regionalna Placówka Opiekuńczo –Terapeutyczna przeznaczona jest dla dzieci wymagających szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji oraz nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Celem działalności tej placówki jest m. in zapewnienie tym dzieciom: całodobowej specjalistycznej opieki i wychowania, rehabilitacji, działań terapeutycznych, świadczeń zdrowotnych oraz zaspokajania niezbędnych potrzeb, kształcenia i wychowania.

Placówka powstała w związku z likwidacją Specjalnego Ośrodka Wychowawczego Nr 2 w Jarosławiu. Uchwałą nr 234/4710/16 z dnia 8 listopada 2016r. Zarząd Województwa podkarpackiego w Rzeszowie zlecił prowadzenie RPOT Zgromadzeniu Sióstr Służebniczek NMP NP. Prowincji Przemyskiej z siedzibą w Jarosławiu przy ul. Ks. M. Lisińskiego 7.

Od lipca 2021r. placówka posiada 25 miejsc statutowych. W grudniu 2025r. w w/w placówce przebywało 25 dzieci z innych powiatów oraz 1 małoletni z naszego powiatu, który do 31.08.2023r. był wychowankiem Lipowego Zakątku Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Radymnie. Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w roku sprawozdawczym wyniósł: 10 297,40 zł miesięcznie do 31.03.2025r., natomiast od 01.04.2025r. wyniósł:

12 030,19 zł. Wydatek powiatu z tytułu utrzymania 1 dziecka w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Jarosławiu wyniósł: 139 163,91 zł.

8.3 Usamodzielnienie wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przyznaje się pomoc na: kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie w następującej wysokości :

a/ pomoc na kontynuowanie nauki – 759,00 zł miesięcznie

c/ pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana jednorazowo jeżeli osoba przebywała w placówce :

- poniżej 2 lat – nie mniej niż 2 500,00 zł

- powyżej 2 lat ale nie więcej niż 3 lata – nie mniej niż 4 998,00 zł

- powyżej niż 3 lata – nie mniej niż 9 991,00 zł

d/ pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, w wysokości nie niższej niż 2272,00 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 4542,00 zł.

W 2025 roku 5 pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych kontynuowało naukę i otrzymywało na ten cel pomoc finansową, która wynosiła 759,00 zł miesięcznie. Przyznano 38 świadczeń na łączną kwotę: 28 381,00 zł.

W 2025r. - 3 wychowanków otrzymało pomoc na całkowite usamodzielnienie na łączną kwotę: 29 973,00 zł. Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej została przyznana 2 osobom, które o taką pomoc wystąpiły z wnioskiem. Kwota pomocy łącznie wyniosła 6 999,86 zł i została przeznaczona na zakup wyposażenia mieszkań.

Dom pod Lipami oraz Lipowy Zakątek Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Radymnie w 2025r. opuściło 3 pełnoletnich wychowanków, którzy usamodzielnili się. Jedna osoba otrzymała mieszkanie komunalne z zasobów miasta Jarosławia, pracuje i kontynuuje dalszą naukę, natomiast pozostałe 2 osoby wynajmują mieszkanie i również pracują (w tym jeden z wychowanków też kontynuuje naukę).

9. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

9.1. Świadczenia dla rodzin zastępczych

Rodziny zastępcze otrzymały :

1. Świadczenia comiesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w następującej wysokości:

- spokrewnione	- 1 002,00 zł miesięcznie
- niezawodowe	- 1 517,00 zł miesięcznie
- zawodowe	- 1 517,00 zł miesięcznie
- dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	- 306,00 zł miesięcznie

2. Świadczenia fakultatywne:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki;

w tym świadczenia fakultatywne dotyczące tylko rodzin zastępczych zawodowych:

- środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego;
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego;
- zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W 2025r. na comiesięczne świadczenia obowiązkowe na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych wydatkowano kwotę **1 893 774,24 zł**.

Tabela 12. Świadczenia fakultatywne przyznane rodzinom zastępczym w 2025r.:

Świadczenia fakultatywne	Liczba rodzin/dzieci	Kwota ogółem [zł]
dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	24 dzieci	13 900,00 zł
jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	8 dzieci	15 430,23 zł
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	1 rodzina	5 000,00 zł
środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego (dotyczy tylko rodzin zastępczych zawodowych)	1 rodzina	14 834,81 zł
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (dotyczy tylko rodzin zastępczych zawodowych)	1 rodzina	5 000,00 zł
Razem		54 165,04 zł

źródło: opracowanie własne

Ogółem wydatki na świadczenia obowiązkowe i fakultatywne dla rodzin zastępczych zamieszkujących na terenie Powiatu Jarosławskiego w 2025r. wyniosły **1 947 939,28 zł**, z tego kwota **369 555,08 zł** stanowiła dochód powiatu, którą inne powiaty przekazały na utrzymanie swoich dzieci w rodzinach zastępczych.

Możliwość korzystania z świadczeń fakultatywnych pozwala na **utrzymanie właściwego standardu życia** rodzin zastępczych, a tym samym dzieci w nich przebywających.

Ponadto zaznaczyć należy, że większość dzieci w pieczy zastępczej, to dzieci z deficytami psychorozwojowymi, które prędzej czy później również wymagają wsparcia

terapeutycznego. W związku z tym, część rodzin z Powiatu Jarosławskiego ponosi duże koszty utrzymania dziecka, a powyższe świadczenia fakultatywne stanowią dodatkowe wsparcie finansowe w zmaganiach z problemami życia codziennego.

9.2 Rodziny zastępcze zawodowe

W rodzinach zastępczych zawodowych przebywało łącznie **13 dzieci**, w tym 4 dzieci pochodzących z terenu Powiatu Radomszczańskiego.

Wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych w 2025r. wyniosły łącznie **273 803,00 zł**. Zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w 2025r. realizowane było w 2 rodzinach zastępczych na łączną kwotę: **43 019,74 zł**.

Świadczenia i wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich są refundowane przez dany powiat, z którego pochodzi dziecko.

Rodzinom zastępczym zawodowym od dnia 1 lipca 2024r. wypłacany jest dodatek do wynagrodzenia przyznany na podstawie Uchwały Nr 61 Rady Ministrów z dnia 19.06.2024 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu "Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027". Wysokość tego dodatku wynosi 1 000,00 zł miesięcznie brutto, środki na wypłatę dodatków są przekazywane ze środków budżetu państwa.

9.3. Usamodzielnienie wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej

Osobom opuszczającym rodzinę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie w następującej wysokości :

- a/ pomoc na kontynuowanie nauki – 759,00 zł miesięcznie
- b/ pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana jednorazowo wychowankom spokrewnionej rodziny zastępczej jeśli przebywał w rodzinie zastępczej co najmniej 3 lata – nie mniej niż 4 998,00 zł
- c/ pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana jednorazowo wychowankom niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych jeżeli przebywali w rodzinie zastępczej :
 - poniżej 2 lat – nie mniej niż 2 500,00 zł
 - powyżej 2 lat ale nie więcej niż 3 lata – nie mniej niż 4 998,00 zł
 - powyżej niż 3 lata – nie mniej niż 9 991,00 zł
- d/ pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, w wysokości nie niższej niż 2272,00 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 4542,00 zł.

W 2025 roku 12 wychowanków kontynuowało naukę. Wypłacono z tego tytułu 102 świadczenia w łącznej wysokości **76 171,90 zł**.

Pomoc jednorazową na usamodzielnienie natomiast wypłacono 5 wychowankom rodzin zastępczych na łączną kwotę **34 976,00 zł**.

Pomoc jednorazowa na zagospodarowanie w formie rzeczowej została wypłacona 4 osobom usamodzielnianym na kwotę **15 014,05 zł**.

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych w związku z trudnościami ze znalezieniem samodzielnych mieszkań, najczęściej pozostają z rodzicami zastępczymi.

9.4. Finansowanie dzieci pochodzących z innych powiatów w rodzinach zastępczych

Na terenie naszego powiatu przebywało 13 dzieci pochodzących z innych powiatów, które finansują ich pobyt w rodzinach zastępczych.

Tabela 13. Wykaz powiatów i liczba dzieci pochodzących z terenu innych powiatów umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Jarosławskiego.

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba dzieci	Otrzymana kwota w 2025r.[zł]
1	Przemyski	3	58 865,37
2	Miasto Przemyśl	2	35 160,95
3	Lubaczowski	1	25 306,02
4	Radomszczański	4	204 113,90
5	Legionowski	1	10 276,45
6	Tarnogórski	1	8 520,94
7	Wałbrzyski	1	27 311,45
	OGÓLEM	13	369 555,08

źródło: opracowanie własne

Powyższe powiaty i miasta w 2025r. zwróciły środki na utrzymanie swoich dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę **369 555,08 zł** (co stanowiło dochód powiatu).

9.5. Dzieci z Powiatu Jarosławskiego w innych powiatach

Na terenie innych powiatów zostało umieszczonych 26 dzieci pochodzących z Powiatu Jarosławskiego

Tabela 14. Finansowanie kosztów utrzymania w rodzinach zastępczych dzieci pochodzących z terenu Powiatu Jarosławskiego

Lp.	powiaty	Liczba dzieci pochodzących z Powiatu Jarosławskiego	Wydatkowana kwota w 2025r. [zł]
1.	Powiat Krośnieński	3	150 005,77
2.	Miasto Bydgoszcz	3	46 113,93
3.	Powiat Piaseczyński	1	21 616,63
4.	Powiat Rzeszowski	1	18 204,00
5.	Miasto Rzeszów	1	17 015,62
6.	Powiat Przemyski	2	34 719,10
7.	Powiat Legionowski	1	16 460,57
8.	Miasto Krosno	2	46 296,40
9.	Powiat Gorlicki	3	38 533,52
10.	Powiat Lubaczowski	3	17 726,04
11.	Miasto Przemyśl	1	23 232,17
12.	Powiat Łańcucki	5	156 569,51
	Razem	26	586 493,26

źródło: opracowanie własne

W roku 2025 Powiat Jarosławski zwrócił powiatom i miastom koszty utrzymania dzieci pochodzących z Powiatu Jarosławskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w kwocie **586 493,26 zł** (stanowiące wydatek powiatu).

9.6. Finansowanie przez gminy pobytu dzieci w rodzinach zastępczych

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gminy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponoszą wydatki odpowiednio w wysokości 10%, 30%, 50% na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinach zastępczych.

Tabela 15. Poniższe zestawienie obrazuje wysokość wpłat dokonanych w 2025 r. przez gminy z tytułu partycypowania w kosztach utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu a umieszczonych w rodzinach zastępczych.

L.p.	Miasto / Gmina	Kwota (w zł)
1.	Miasto Jarosław	389 338,41
2.	Miasto Radymno	83 246,54
3.	Gmina Chłopice	68 829,25
4.	Gmina Jarosław	86 404,79
5.	Gmina Pawłosiów	70 962,30
6.	Gmina Pruchnik	99 683,84
7.	Gmina Radymno	63 485,61
8.	Gmina Wiązownica	39 428,93
9.	Gmina Roźwienica	105 167,95
10.	Gmina Laszki	10 189,23
11.	Gmina Rokietnica	10 555,69
Razem		1 027 292,54

Dochód dla powiatu z odpłatności gmin w 2025r. wyniósł **1 027 292,54 zł**.

10. ALIMENTACJA

W 2025r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu wytoczyło 4 powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych od rodziców biologicznych na rzecz 6 małoletnich przebywających w Lipowym Zakątku i Domu pod Lipami Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Radymnie.

W sytuacji, gdy rodzice biologiczni nie płacą zasądzonych im alimentów wszczynana jest procedura egzekucyjna i sprawy kierowane są do egzekucji komorniczej. W 2025 r. skierowano 1 wniosek do komornika o wszczęcie egzekucji wobec rodziców biologicznych, którzy nie wywiązywali się z płacenia alimentów zasądzonych wyrokiem sądu na rzecz dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W rodzinnej pieczy zastępczej wytoczono natomiast 8 powództw na rzecz 7 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, 1 rodzina zastępcza samodzielnie wystąpiła o alimenty na rzecz wychowywanego dziecka. Jedna rodzina zastępcza wystąpiła z wnioskiem o podwyższenie alimentów.

Tut. PCPR skierował 4 wnioski do komornika o wszczęcie egzekucji wobec rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, którzy nie wywiązywali

się z płacenia alimentów zasądzonych wyrokiem sądu. Dodatkowo jedna rodzina zastępcza złożyła taki wniosek samodzielnie.

W 2025 r. egzekucją komorniczą objętych było 24 rodziców biologicznych dzieci pozostających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Z informacji uzyskanych od rodzin zastępczych wynika, że znaczna część rodziców biologicznych realizuje obowiązek alimentacyjny. W dwóch przypadkach jest on realizowany na podstawie ugody zawartej w sądzie, a w kolejnych dwóch przypadkach alimenty uiszczają dziadkowie na wnuki przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej.

V. SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

12. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA- charakterystyka i analiza problemów

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu, wykonująca zadania systemu pieczy zastępczej – art. 2 ust. 3 i art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W oparciu o zapisy ww. ustawy oraz na podstawie Zarządzenia Nr 4/2011 Starosty Jarosławskiego z dnia 4 listopada 2011 r. z dniem 1 stycznia 2012 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Jarosławskiego.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców naturalnych. Zasadniczo powinna to być **tymczasowa forma** sprawowania opieki nad dzieckiem, a głównym celem jest powrót dziecka do rodziny naturalnej lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do jego przysposobienia. W praktyce jednak w wielu przypadkach dzieci pozostają w środowisku zastępczym przez większość życia.

Rodziny zastępcze biorą na siebie obowiązki:

- zaspokojenia potrzeb dziecka, w tym potrzeb bytowych, zdrowotnych, emocjonalnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych,
- przygotowania dziecka do: godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych.

Dzieci w rodzinach zastępczych w większości przypadków wymagają wsparcia terapeutycznego w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju, fizjoterapii, terapii logopedycznej, terapii psychologicznej czy psychoterapii. Palącą potrzebą jest dokładna diagnostyka pod kątem zaburzeń rozwoju, dlatego też rodziny korzystają z wizyt u psychiatry, neurologa, endokrynologa, okulisty, a nawet genetyka.

W ramach **rodzinnej pieczy zastępczej** wyróżnia się 3 typy rodzin zastępczych:

- spokrewnione – są to dziadkowie lub pełnoletnie rodzeństwo dziecka,
- niezawodowe - tworzą je małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- zawodowe- tworzą je małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, którzy z tytułu wykonywanej pracy otrzymują wynagrodzenie (jedna osoba).

W ostatnich latach w całym kraju zauważa się narastający **kryzys w rodzinach naturalnych**, w związku z czym coraz większa liczba dzieci wymaga zabezpieczenia w pieczy zastępczej. Sytuacja ta powoduje wzrost zapotrzebowania na rodziny zastępcze, których nie przybywa w oczekiwanym tempie. Na terenie całej Polski wydawane są postanowienia sądów o umieszczeniu w rodzinnej pieczy zastępczej, których nie można zrealizować z uwagi na niewystarczającą liczbę kandydatów do pełnienia tej funkcji.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w 2025 r. w Powiecie Jarosławskim **nie było postanowień sądu, które nie zostałyby zrealizowane**. Z uwagi na wzrost liczby dzieci wymagających umieszczenia w pieczy zastępczej, dzieci zabezpieczone były również w ramach współpracy między powiatami.

Analiza problemu wskazuje na nieprawidłowości w różnych obszarach, które wpływają na fakt, iż liczba kandydatów na rodziny zastępcze maleje, a coraz większa grupa dzieci wymaga zabezpieczenia. Należą do nich:

1) Kryzys w obszarze rodzin naturalnych

Związany z uzależnieniami od alkoholu i środków psychoaktywnych kobiet i mężczyzn, rozpadem więzi rodzinnych, deficytami w zakresie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, przy jednoczesnym braku wystarczającej liczby narzędzi umożliwiających wsparcie rodzin.

2) Brak systemowych rozwiązań w kwestii pracy z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Wciąż bardzo mała liczba dzieci wraca do swych rodziców biologicznych, z którymi prowadzona praca socjalna prowadzona przez gminne ośrodki pomocy społecznej jest niewystarczająca. Tym samym miejsca w rodzinach zastępczych nie zwalniają się. Do głównych problemów w tym obszarze należą:

- brak odpowiedniej liczby ośrodków leczenia uzależnień, w tym ośrodków specjalizujących się w pracy z uzależnionymi kobietami będącymi w ciąży;
- mała dostępność kursów/ warsztatów podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze;
- zbyt mała liczba świetlic środowiskowych, które prowadziłyby pracę z dziećmi zagrożonymi umieszczeniem w pieczy zastępczej.

3) Zmieniająca się mentalność ludzi oraz obawa przed wychowaniem dziecka, które może być niepełnosprawne (m.in. FASD).

Większość dzieci przebywających w pieczy zastępczej to dzieci z zaburzonym rozwojem. Mogą to być zaburzenia w sferze emocjonalnej- po przebytych traumach (te są najmniej widoczne), ale mogą to być m.in. opóźnienia w rozwoju, niepełnosprawność intelektualna, autyzm czy płodowy zespół alkoholowy (FASD). Dzieci w pieczy zastępczej nierzadko wymagają intensywnej i kosztownej terapii psychologicznej, psychoterapeutycznej, logopedycznej, fizjoterapeutycznej czy też opieki psychiatrycznej. W związku z tym opieka nad nimi wymaga wielu wyrzeczeń, poświęcenia czasu oraz nakładów finansowych.

4) Trudności oraz obawa przed kontaktami z rodzicami biologicznymi dzieci w pieczy zastępczej.

Powyższa kwestia dotyka newralgicznego problemu, jakim jest zakres decyzyjności rodziny zastępczej w kwestiach związanych z dzieckiem. Jeżeli sąd nie pozbawia rodzica biologicznego władzy rodzicielskiej, to w wielu przypadkach ją ogranicza. W takiej sytuacji rodzic zastępczy nie jest opiekunem prawnym i nie może reprezentować dziecka przed różnymi instytucjami, ponieważ opiekunami prawnymi nadal są jego rodzice biologiczni. Utrudnia to skuteczne działanie w istotnych sprawach dotyczących dziecka, np. w sytuacji, gdy wymaga ono diagnozy medycznej lub specjalistycznego leczenia. Rodzic zastępczy często nie ma kontaktu z rodzicem biologicznym (np. rodzic biologiczny ma „ciągi picia” lub nieznane jest jego miejsce pobytu), a jeśli ma, często spotyka się z brakiem zrozumienia w sprawach wychowawczych, edukacyjnych czy nawet zdrowotnych. Kwestie te wymagają zmiany regulacji prawnych.

5) **trudności w regulowaniu sytuacji prawnej dziecka przez sądy**, a w konsekwencji przedłużający się pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Rodzina zastępcza powinna mieć charakter tymczasowy, jednakże zdarza się, że dzieci pozostają w tym środowisku zbyt długo, tym samym przywiązują się do swoich opiekunów. Z jednej strony sąd nie widzi możliwości powrotu do rodziny naturalnej, z drugiej strony przedłużający się pobyt w pieczy zastępczej uniemożliwia szanse na przysposobienie.

Powyższe kwestie wymagają podjęcia stosownych rozwiązań systemowych, które pozwolą na przezwyciężenie kryzysu narastającego w ostatnich latach.

Wychodząc naprzeciw powyższym problemom Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu przystąpiło do realizacji projektu w ramach Priorytetu nr FEPK.07 "Kapitał ludzki gotowy do zmian" programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 pn. **"Zwiększenie dostępu do usług wspierających funkcjonowanie dzieci, młodzieży, rodzin biologicznych i pieczy zastępczej"** realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, stowarzyszenie Centrum Rozwoju Aktywności Społecznej oraz pozostałych partnerów z terenu województwa podkarpackiego. Projekt opracowywany był w 2023 r., a jego realizacja rozpoczęła się w 2024 i będzie trwała do 2026. Celem Projektu było zaangażowanie jak największej liczby instytucji wspierających rodzinę, również tę naturalną, tak by umożliwić wprowadzenie różnych form wsparcia rodziny i dziecka tj. m.in. treningi kompetencji wychowawczych, wyjazdy terapeutyczno- wychowawcze czy poradnictwo specjalistyczne. W związku z powyższym w 2025 r. rodziny zastępcze z terenu Powiatu Jarosławskiego mogły skorzystać nie tylko z w/w form wsparcia, ale też z wielu innych, o czym poniżej.

12.1. Analiza danych ogólnych dot. rodzinnej pieczy zastępczej

W 2025 r. w Powiecie Jarosławskim zatrudnionych było trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i jeden specjalista pracy socjalnej, którzy w ciągu roku współpracowali **łącznie z 96 rodzinami zastępczymi** (liczonymi narastająco w ciągu roku). W związku z dużą liczbą rodzin zastępczych w Powiecie Jarosławskim oraz koniecznością zapewnienia wsparcia rodzinom zastępczym, które zgodnie z wymogami ustawowymi nie mogły być objęte opieką koordynatora (limit 15 rodzin na jednego koordynatora), pracę pozostałych rodzin w tut. PCPR monitorował specjalista pracy socjalnej.

Na koniec roku 2025 (stan na 31.12.2025 r.) w Powiecie Jarosławskim funkcjonowały **82 rodziny zastępcze**, w których przebywało **130 dzieci**, w tym 109 dzieci, które nie osiągnęły pełnoletności oraz 21 wychowanków pełnoletnich.

Tabela 16. Struktura rodzin zastępczych w 2025 r. w Powiecie Jarosławskim (stan na 31.12)

Liczba rodzin/liczba dzieci	2025
Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych	46
Liczba dzieci	68
Liczba rodzin zastępczych niezawodowych	31
Liczba dzieci	49
Liczba rodzin zastępczych zawodowych	4
Liczba dzieci	10
Liczba rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	1
Liczba dzieci	3

Suma rodzin zastępczych	82
Suma dzieci przebywających w pieczy zastępczej	130

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Jarosław

Jak wynika z powyższego podziału w Powiecie Jarosławskim wciąż największą liczbę stanowią rodziny zastępcze spokrewnione. Zgodnie z Powiatowym Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Jarosławskim na lata 2024- 2026 w 2025 r. **utworzono dwie rodziny zastępcze zawodowe**. W rezultacie osiągnięto limit rodzin zawarty w w/w Programie.

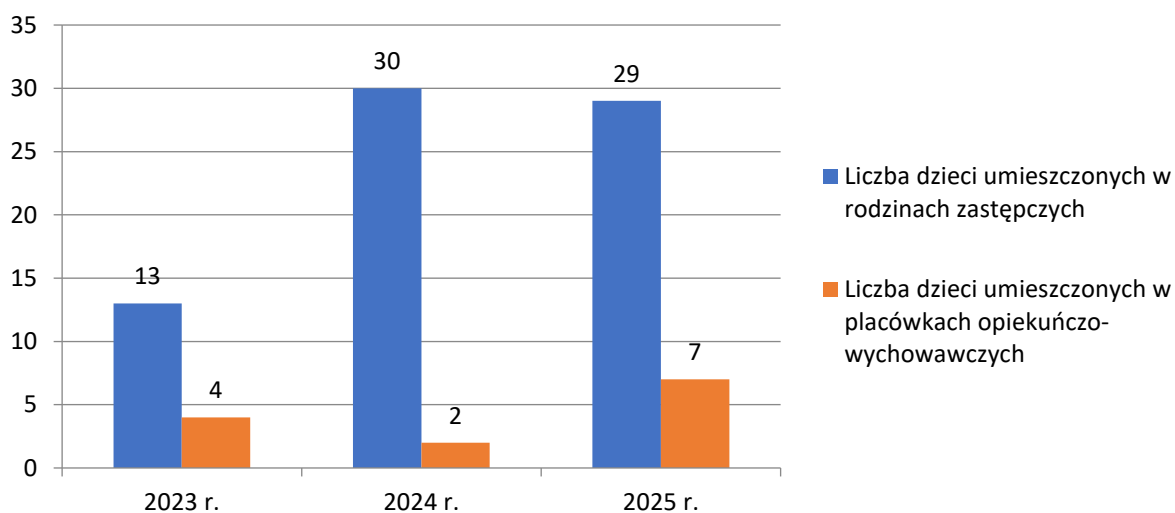
W dalszym ciągu, mimo intensywnych zabiegów, brakuje kandydatów na rodziny zastępcze, których liczba determinuje rozwój w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej.

12.2. Napływ dzieci do rodzinnej pieczy zastępczej

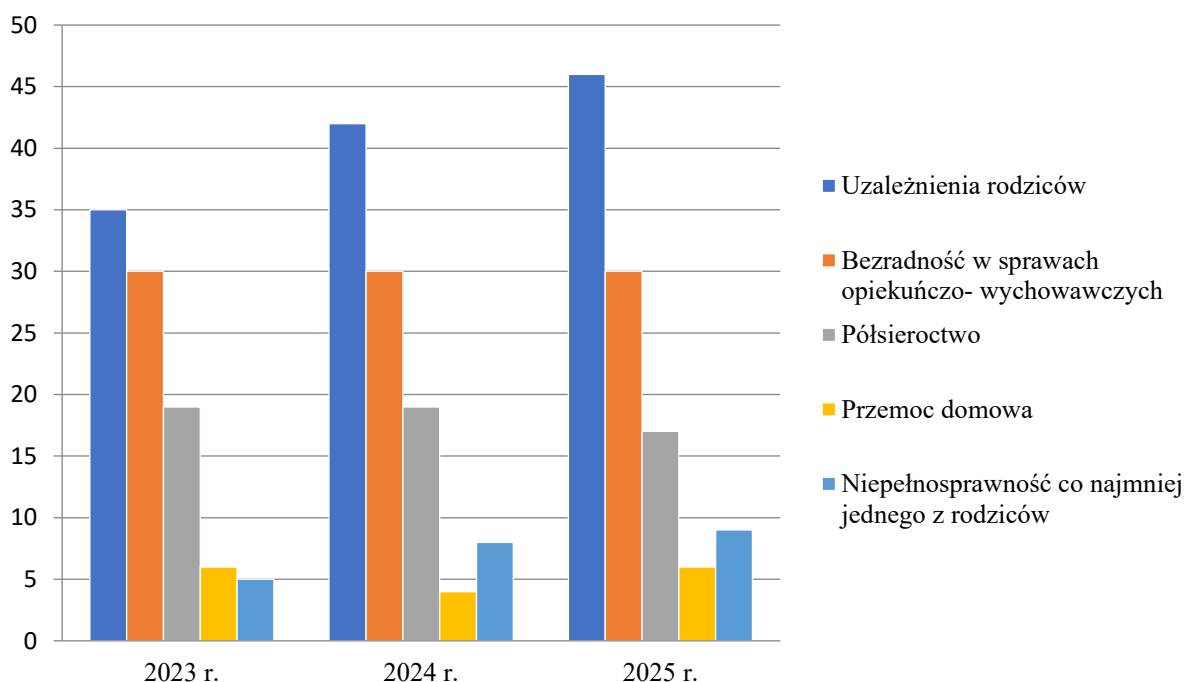
W 2025 r. umieszczono w rodzinach zastępczych na terenie naszego powiatu **29** dzieci, co oznacza, że liczba ta kształtowała się na podobnym poziomie w stosunku do roku 2024 r. wówczas w pieczy rodzinnej zabezpieczono 30 dzieci. Dla porównania w 2023 r. w rodzinach zastępczych umieszczono jedynie 13 dzieci. Zauważalna jest niepokojąco wysoka, utrzymująca się liczba dzieci wymagających zabezpieczenia.

Ponadto wzrosła liczba małoletnich umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, w 2025 r. w placówkach opiekuńczo- wychowawczych w Radymnie zabezpieczono 7 dzieci, natomiast dwoje dzieci z naszego powiatu zabezpieczono w domu dziecka w Powiecie Lubaczowskim.

Wykres 1. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Jarosławskim w latach 2023-2025 (stan na 31.12)

Wykres 2. Przyczyny umieszczenia dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2023-2025 (stan na 31.12)

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Jarosław

Jak wynika z powyższego zestawienia najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej są uzależnienia rodziców, w tym głównie od alkoholu, choć z dużym niepokojem obserwuje się wzrost liczby osób używających substancji psychoaktywnych. Kolejną dominującą przyczyną jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Kwestia pólseroctwa związana jest także często z niewydolnością lub brakiem drugiego rodzica. Istotnym powodem umieszczenia w pieczy zastępczej była także występująca przemoc domowa. Należy zauważyć, że powyższe powody często są ze sobą wzajemnie powiązane, a jeden z nich staje się jedynie bardziej dominujący.

12.3. Odpływ dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej

Rodzinną pieczę zastępczą w 2025 r. opuściło:

- 30 dzieci w wieku do 18 r. ż., w tym 8 z nich powróciło do rodziny naturalnej, 10 zostało umieszczonych w innej formie pieczy zastępczej, 6 zostało przekazanych do adopcji, 5 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a jedno dziecko powróciło do swojego kraju pochodzenia.
- 5 osób pełnoletnich, które założyły własne gospodarstwo domowe.

Istotnym jest, iż wychowankowie, którzy opuścili rodzinną pieczę zastępczą podejmują dalszą aktywność związaną z edukacją czy zatrudnieniem. Mogą też liczyć na wsparcie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej czy pracowników socjalnych tut. PCPR oraz wsparcie finansowe na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie.

13. UDZIELANE FORMY WSPARCIA RODZINOM ZASTĘPCZYM

13.1. Wsparcie rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz psychologa tut. PCPR

W roku sprawozdawczym rodziny zastępcze w naszym powiecie objęte były wsparciem pracowników Działu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, który w wyniku zmian organizacyjnych został przekształcony w Dział Pieczy Zastępczej i Specjalistycznej Pomocy. Z rodzinami pracowało trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny oraz psycholog, a jednocześnie kierownik w/w Działu.

Pracownicy Działu celem realizacji działań wspierających rodziny zastępcze i dzieci w nich przebywające oraz rozpowszechnienia idei rodzicielstwa zastępczego przystąpili do realizacji projektu pn. **"Zwiększenie dostępu do usług wspierających funkcjonowanie dzieci, młodzieży, rodzin biologicznych i pieczy zastępczej"** realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, stowarzyszenie Centrum Rozwoju Aktywności Społecznej oraz pozostałych partnerów- powiatowe centra pomocy rodzinie oraz ośrodki pomocy społecznej- z województwa podkarpackiego.

W związku z powyższym w 2025 r. pracownicy Działu Pieczy Zastępczej i Specjalistycznej Pomocy zrekrutowali łącznie **112 osób**, w tym rodziców zastępczych i dzieci przebywające w pieczy zastępczej do udziału w zadaniach tj. grupa wsparcia dla rodzin zastępczych, doradztwo zawodowe, kursy kwalifikacyjne dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych, wsparcie psychologiczne, superwizje, trening biofeedback, trening umiejętności społecznych czy wyjazdy terapeutyczno- wytchnieniowe dla rodzin zastępczych.

W ramach projektu w 2025 r.:

- 1) tut. PCPR zorganizował **grupę wsparcia dla rodzin zastępczych oraz zajęcia animacyjne dla dzieci** rodziców biorących udział w grupie wsparcia. Wsparciem objęto **12 osób dorosłych oraz 14 dzieci**,
- 2) po spotkaniach **doradcy zawodowego 11 wychowanków będących w procesie usamodzielnienia** zostało zakwalifikowanych do kursów kwalifikacyjnych, z czego **4 rozpoczęło kurs prawa jazdy, 1 osoba ukończyła kurs makijażu, również 1 osoba ukończyła kurs spawania**. Pozostałe osoby, z uwagi na rekrutację w drugim półroczu 2025 r. zaplanowane dla nich kursy kwalifikacyjne rozpoczną w 2026 r.,
- 3) **6 wychowanków usamodzielniających się ukończyło trening finansowy,**
- 4) **8 rodziców zastępczych uczestniczyło w indywidualnych spotkaniach z psychologiem, natomiast 9 dzieci objętych było indywidualnym wsparciem psychologicznym,**
- 5) **24 osoby, w tym rodzice zastępczy oraz dzieci przebywające pod ich opieką (biologiczne oraz w ramach pieczy zastępczej) uczestniczyło w wyjeździe terapeutyczno-wytchnieniowym.**

Niewątpliwie powyższe działania przyczyniły się do nawiązania wzajemnego kontaktu przez rodziny zastępcze. Rekrutacja do projektu jest ciągła, a działania realizowane będą do 2026 r. włącznie.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w 2025 r. **utworzono miejsce pracy/spotkań z rodziną, które zostało sfinansowane ze środków w/w projektu**. Bezpieczna i odpowiednio przystosowana przestrzeń miała na celu podniesienie komfortu spotkań dzieci przebywających w pieczy zastępczej z ich rodzicami biologicznymi. Pomieszczenie zostało wyposażone w pomoce do pracy z dzieckiem oraz zabawki psychoedukacyjne. Pokój będzie pełnił również funkcję miejsca do pracy z dzieckiem i rodziną.

Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielali wsparcia rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej:

- w 2025 r. wspólnie z rodzinami zastępczymi **opracowali 160 planów pomocy dziecku**, w tym 6 planów pomocy dziecku skoordynowanych było z planem pracy z rodziną opracowywanym przez asystentów rodzin z ośrodków pomocy społecznej z Wiązownicy, Jarosławia i Radomska,
- pomagali rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu m.in. poprzez:
 - organizację grupy wsparcia dla rodzin zastępczych,
 - aktywny udział w **Dniu Rodzicielstwa Zastępczego** –wydarzenia edukacyjno-informacyjnego, organizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie,
 - udział rodzin zastępczych oraz pracowników tut. PCPR w szkoleniu dla rodzin zastępczych oraz pracowników tut. Centrum pn. **„Zrozumieć nastolatka – wyzwania dla rodziców zastępczych”** którego organizatorem było PCPR w Jarosławiu przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Jarosławiu;
 - udział rodzin zastępczych oraz pracowników tut. PCPR w konferencji **„Jak chronić, wspierać i wychowywać nastolatka w cyfrowym świecie”** realizowanym przez Centrum Edukacji i Terapii Zebra,
- koordynatorzy brali aktywny udział w zapewnieniu rodzinom zastępczym dostępu do pomocy psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej. Udzielali wskazówek rodzinom zastępczym w sprawach związanych z wymogami formalnymi np. ze względu na konieczność podjęcia rehabilitacji u dziecka czy też umieszczenia w młodzieżowym ośrodku socjoterapeutycznym. W sytuacjach wymagających niezbędnej zwłoki kierowali dziecko lub rodzinę zastępczą na konsultację do psychologa tut. PCPR.
- koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej podnosili również swoje kwalifikacje poprzez udział w specjalistycznym szkoleniu pn. **„Lepsze jutro dla osób w spektrum autyzmu” realizowane przez Fundację Tukan Na Rzecz Dzieci z Autyzmem i Ich Rodzin**,
- w zakresie współpracy z Ośrodkiem Adopcyjnym w Rzeszowie 6 dzieci zostało przysposobionych,
- koordynatorzy udzielali wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, sporządzili 6 **Indywidualnych Planów Usamodzielnienia** osobom osiągającym pełnoletność,
- w 2025 r. czterokrotnie organizowali okresowe oceny sytuacji dzieci w rodzinach zastępczych, podczas których wspólnie z rodzinami zastępczymi, psychologiem tut. PCPR, przedstawicielami Sądu Rejonowego w Jarosławiu: Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Jarosławiu, Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie, ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu i poza nim, Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Jarosławiu oraz szkół, omawiali pojawiające się problemy u dzieci. W następstwie opracowali- w sumie- **213 ocen sytuacji dziecka** w rodzinie zastępczej, które zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Jarosławiu,
- opracowali **15 ocen rodzin zastępczych**,
- umożliwiali kontakt w Mieszkanii Kryzysowym tut. PCPR dzieci umieszczonych po raz pierwszy w rodzinach zastępczych z ich rodzicami biologicznymi w celu podtrzymania więzi.

W 2025 r. w ramach poradnictwa specjalistycznego psycholog tut. PCPR **udzielił 70 porad rodzinom zastępczym**, a szczególnym wsparciem objął 15 rodzin.

Główne powody potrzeby udzielenia wsparcia to:

- trudności w kontaktach rodzin zastępczych z rodzicami biologicznymi dzieci przebywającymi w rodzinnej pieczy zastępczej, w tym problemy emocjonalne u dzieci wynikające z tych kontaktów,
- problemy emocjonalne u dzieci w związku z przeżyтыми traumami w rodzinach biologicznych;
- trudności rozwojowe u dzieci, często związane z występowaniem u nich alkoholowego zespołu płodowego- FASD, związanego z używaniem przez matki biologiczne alkoholu w ciąży;
- trudności wychowawcze związane z zagrożeniem niedostosowaniem społecznym,
- problemy wychowawcze.

Psycholog tut. PCPR wykonał **8 diagnoz psychofizycznych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych**, które stanowiły informacje dla rodzin zastępczych na temat aktualnego poziomu funkcjonowania dziecka oraz potrzeb rozwojowych tj. konieczności rozpoczęcia rehabilitacji, terapii logopedycznej, terapii psychologicznej czy po prostu kierunku stymulacji rozwoju dziecka przez najbliższe środowisko, czyli przez rodzinę zastępczą. Jednocześnie część z nich, w momencie uregulowania sytuacji prawnej dziecka, przekazywana była do Ośrodka Adopcyjnego w Rzeszowie celem lepszego poznania potrzeb dziecka w przypadku możliwej adopcji.

Dodatkowo w ramach działania Punktu Interwencji Kryzysowej przy tut. PCPR w 2025 r. rodziny zastępcze miały możliwość skorzystania z porad radcy prawnego, specjalisty pracy socjalnej oraz psychologa.

13.2. Wsparcie rodzin zastępczych w formie rodzin pomocowych

W 2025 r. w Powiecie Jarosławskim nie było konieczności angażowania w wychowanie dzieci rodzin pomocowych. Dwie obecnie funkcjonujące rodziny zastępcze, w których przebywało czworo dzieci (w każdej z nich) korzystały ze wsparcia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

14.KANDYDACI NA RODZINY ZASTĘPCZE

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należało w szczególności:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających: potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków oraz ocenę predyspozycji i motywacji do sprawowania pieczy zastępczej,
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

14.1. Kwalifikowanie oraz kierowanie na szkolenie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz psycholog tut. PCPR w 2025 r. sporządzili **10 opinii na podstawie analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów na rodziny zastępcze dotyczących spełniania przez nich warunków** zgodnie z art. 42 ust. 1-7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast specjalista pracy socjalnej wraz z psychologiem tut. PCPR wydały również 1 opinię dot.

kandydatki na osobę wspierającą działania wychowawcze placówki opiekuńczo-wychowawczej dla wskazanego dziecka.

W 2025 r. przeszkolono 22 osoby- kandydatów na rodziny zastępcze, z czego 16 osób ukończyło szkolenie kwalifikacyjne organizowane na terenie naszego Powiatu, natomiast 6 osób pozytywnie zakończyło w/w szkolenie realizowane przez Ośrodek Adopcyjny w Rzeszowie.

14.2. Nabór kandydatów na rodziny zastępcze

W 2025 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu podejmowało działania na rzecz pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze tj.:

- 1) aktywnie prowadzono stronę w mediach społecznościowych (Facebook), na której prezentowane są informacje dotyczące funkcjonowania tut. PCPR, w tym pieczy zastępczej;
- 2) na stronie internetowej tut. Centrum oraz na Facebooku publikowano ogłoszenie o prowadzonym naborze na rodziny zastępcze;
- 3) kontynuowano emisję reklamy słuchowej zachęcającej rodziny do podjęcia funkcji rodziny zastępczej;
- 4) aktywnie uczestniczono w projekcie pn. **"Zwiększenie dostępu do usług wspierających funkcjonowanie dzieci, młodzieży, rodzin biologicznych i pieczy zastępczej"** celem rozpowszechnienia idei rodzicielstwa zastępczego metodą tzw. drogi pantoflowej. Podejmowane działania w ramach projektu opisano powyżej.

15. WSPÓŁPRACA ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Jarosławskim, aktywnie współpracuje ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

W 2025 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu z uwagi na utworzenie w Powiecie Jarosławskim 6 miejsc dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w Domu Pomocy Społecznej w Moszczanach zaangażowało pracowników w/w domu oraz wspólnie uczestniczyło w szkoleniu pn. „Lepsze jutro dla osób w spektrum autyzmu” realizowane przez Fundację Tukan Na Rzecz Dzieci z Autyzmem i Ich Rodzin.

Ponadto nawiązano bliższą współpracę z Regionalną Placówką Opiekuńczo-Terapeutyczną w Jarosławiu celem skuteczniejszego zabezpieczenia dzieci wymagających specjalistycznego wsparcia.

15.1. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej oraz ze szkołami

Współpraca z 11 ośrodkami pomocy społecznej w Powiecie Jarosławskim, a także innymi poza powiatem, niezbędna jest w celu dokonania analizy sytuacji dziecka oraz określenia szans na jego powrót do rodziny naturalnej. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu, przed każdą okresową oceną sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej (w przypadku dzieci powyżej 3 lat- nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, natomiast dzieci w wieku poniżej lat 3- nie rzadziej niż raz na 3 miesiące), pozyskiwali informację z ośrodków pomocy społecznej dotyczącą aktualnej sytuacji życiowej

rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Uzyskanie tej informacji stanowi kluczowy element w określeniu szans na powrót dziecka do rodziny naturalnej.

Koordynatorzy pozyskiwali również informację ze szkół, dotyczącą funkcjonowania dzieci w środowisku szkolnym i rówieśniczym oraz opinii w kwestii sprawowanej nad nimi opieki przez rodziny zastępcze. W sytuacjach szczególnie skomplikowanych przedstawiciele poszczególnych ośrodków (pracownicy socjalni lub asystenci rodzin) oraz szkół byli zapraszani i osobiście uczestniczyli w w/w posiedzeniach zespołu ds. oceny sytuacji dziecka. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny oraz kierownik Działu Pieczy Zastępczej i Specjalistycznej Pomocy/psycholog **dwukrotnie uczestniczyli w spotkaniach organizowanych na terenie szkół** w związku z trudnościami jakie występowały w zachowaniu lub rozwoju dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Spotkania miały na celu skoordynowanie działań, a tym samym udzielenie właściwego wsparcia dziecku oraz rodzinie zastępczej.

W zakresie współpracy z ośrodkami pomocy społecznej podjęto takie działania jak:

- 1) udział pracownika tut. PCPR w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jarosławiu
- 2) koordynator rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczył w 2 spotkaniach grupy diagnostyczno-pomocowej w ramach Procedury „Niebieskie Karty” organizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jarosławiu
- 3) koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny oraz kierownik Działu Pieczy Zastępczej i Specjalistycznej Pomocy /psycholog wspólnie z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej Powiatu Jarosławskiego uczestniczyli w szkoleniu organizowanym przez PCPR w Jarosławiu pn. „Razem chronimy dzieci czyli Standardy ochrony małoletnich – praktyczne zastosowania z uwzględnieniem art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej”.

15.2. Współpraca z Sądem Rejonowym w Jarosławiu oraz Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Jarosławiu

W 2025 r. PCPR w Jarosławiu podejmował regularną współpracę z Sądem Rejonowym w Jarosławiu oraz Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej. Podobnie jak w ubiegłych latach w posiedzeniach uczestniczyli kuratorzy zawodowi Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Jarosławiu. W wielu przypadkach kuratorzy i koordynatorzy mogą liczyć na wzajemne wsparcie, będąc w częstym i bieżącym kontakcie telefonicznym.

Współpraca z sądem realizowana była także poprzez informowanie o bieżącej sytuacji dzieci oraz rodzin zastępczych, w których dzieci te są umieszczone. W 2025 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przekazali do sądu **213 ocen sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej**.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu przyłączyło się do **VIII Kampanii Przeciw Przemocy** zorganizowanej przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Jarosławiu psycholog oraz specjalista pracy socjalnej pełnili **dyżury konsultacyjno-informacyjne**. Kampania obejmowała dwie mniejsze pn.: „19 dni przeciw przemocy wobec dzieci i młodzieży” trwającej od 1-19 listopada oraz „16 dni akcji przeciw przemocy ze względu na płeć ” trwającej od 25 listopada do 10 grudnia 2025 r.

15.3. Współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym w Rzeszowie

W 2025 r. wielokrotnie podejmowano współpracę z Ośrodkiem Adopcyjnym w Rzeszowie. Ponadto tutaj PCPR był w stałym kontakcie telefonicznym z pracownikami OA w Rzeszowie, szczególnie w kwestiach formalnych związanych z przysposobieniem dzieci.

W związku z powyższym w 2025 r. doszło do przysposobienia 6 dzieci. Zgłoszono do Ośrodka Adopcyjnego 3 rodziny zastępcze celem udziału w szkoleniu kwalifikacyjnym na rodziny zastępcze niezawodowe.

15.4. Współpraca z kościołami i organizacjami społecznymi

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu w celu wsparcia osób w kryzysie współpracowało także ze stowarzyszeniem „Nowa Kultura” funkcjonującym przy parafii pw. NMP Królowej Polski. Parafia umożliwiła również wynajem sal, w których odbywały się spotkania grupy wsparcia dla rodzin zastępczych oraz zajęcia animacyjne dla dzieci rodziców biorących udział w grupie wsparcia.

VI. PODSUMOWANIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu realizowało w minionym roku zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodzin, pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałania przemocy domowej. Działania ukierunkowane były na poprawę jakości życia mieszkańców powiatu oraz zapewnienie wsparcia osobom w najtrudniejszych sytuacjach życiowych.

W zakresie pieczy zastępczej kontynuowano wsparcie dla rodzin zastępczych. Znaczącym był udział w projekcie pn. "Zwiększenie dostępu do usług wspierających funkcjonowanie dzieci, młodzieży, rodzin biologicznych i pieczy zastępczej" realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie, stowarzyszenie Centrum Rozwoju Aktywności Społecznej oraz pozostałych partnerów- powiatowe centra pomocy rodzinie oraz ośrodki pomocy społecznej- z województwa podkarpackiego.

Udział w powyższym projekcie pozwolił nie tylko na utrzymanie aktywnego nadzoru nad rodzinami zastępczymi, ale przede wszystkim umożliwił udzielenie rodzinom i dzieciom specjalistycznego wsparcia. Prowadzone działania miały na celu integrację i wyrównywanie szans wychowanków pieczy zastępczej, co spotkało się z ich pozytywnym odbiorem.

Niewątpliwie też pozytywnym efektem realizacji projektu było zacieśnienie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Pomimo wciąż wysokiego wskaźnika dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu zrealizowało wszystkie postanowienia sądu w tym zakresie, zabezpieczając również dzieci cudzoziemskie zatrzymane na granicy w Korczowej i Budomierzu. Przeprowadzono szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych.

W zakresie rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami realizowano dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz programy „Aktywny Samorząd” i Samodzielność- Aktywność- Mobilność!”. Wspierano także likwidację barier architektonicznych i technicznych. Dofinansowywano turnusy rehabilitacyjne dla osób wymagających specjalistycznego wsparcia oraz skutecznie podejmowano współpracę z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Ze środków PFRON dofinansowywano również koszty działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnego.

Kolejnym istotnym obszarem działalności tutaj PCPR było realizowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Udostępniano pomoc specjalistyczną: psychologiczną, prawną i socjalną. Wspierano osoby doświadczające przemocy oraz prowadzono programy korekcyjno-edukacyjne oraz psychologiczno- terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową. Pracownicy tutaj PCPR brali aktywny udział w grupach diagnostyczno- pomocowych we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej z terenu Powiatu Jarosławskiego oraz w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jarosławiu. Poprzez udział w ogólnopolskiej kampanii „Dzieciństwo bez przemocy” edukowano społeczność lokalną w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy domowej.

W 2025 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu uczestniczyło w programach rządowych i samorządowych wspierających rodziny oraz osoby z niepełnosprawnościami. Realizowano projekty dofinansowane ze środków zewnętrznych, w tym funduszy europejskich. Organizowano kampanie informacyjne i działania integracyjne na rzecz mieszkańców Powiatu.

Na uwagę zasługuje współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz wsparcia rodziny i dziecka. Utrzymywano stałą współpracę z sądami, szkołami, ośrodkami pomocy społecznej,

policją i organizacjami pozarządowymi. Koordynowano działania interdyscyplinarne na rzecz rodzin w kryzysie. Uczestniczono w lokalnych inicjatywach społecznych i edukacyjnych.

Miniony rok był okresem intensywnych działań na rzecz mieszkańców Powiatu Jarosławskiego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu skutecznie realizowało swoje ustawowe zadania, zapewniając wsparcie rodzinom, osobom z niepełnosprawnościami i osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Działania te przyczyniły się do wzmacniania systemu pomocy społecznej oraz poprawy jakości życia lokalnej społeczności.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) "Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej".

W myśl art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn.zm.) "Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności przedstawienie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy".

Niniejszym przedkłada się sprawozdanie za 2025 r. z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu w 2025 r. z zestawieniem potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2026 r.